EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 110, 1 Aralık '94

Sermaye tarihi özelleştirme saldırısını başlattı

Saldırıya karşı birleşik direniş!

4 Aralık ara seçimleri iptal edildi. Düzenin mevcut hukuku açısından bile meşru olmayan bu seçimlere karşı alınan boykot tutumunun ne denli haklı ve isabetli olduğu böylece tescil edilmiş oldu.Oyun öylesine kaba ve çirkindi ki, gerici siyasal cephenin iç çelişkilerine de takılınca, onu gerçekleştirmek şimdilik mümkün olamadı. Ortaya çıkan yeni durum bugün büyük bir siyasal ciddiyetsizlik ve kargaşa olarak yaşanıyor. Durumdan nasıl çıkılacağı, ara seçim için yeni tarihin ne olacağı, erken bir genel seçimin zorunlu hale gelip gelmeyeceği vb. üzerine basit ve çirkin hesaplara dayalı bir iç didişme biçiminde sürüp gidiyor. Kesin olan bir şey varsa o da, bu son gelişmeyle de birlikte, mevcut parlamentonun meşruluğunun kendi kuralları çerçevesinde bile tümüyle tartışmalı hale geldiğidir.

Ne var ki bu onun, işçi sınıfına, emekçilere ve Kürt halkına yöneltilen peşpeşe saldırılar sözkonusu olunca, saldırıdaki işlevini gereğince yerine getirmesine hiçbir biçimde engel değil. Nitekim bir iradesiz kullar topluluğu olan bu meclis, uluslararası tekeller ile sermayenin çıkarları öyle gerektirdiği için, özelleştirme saldırısını yasalaştırmak için ortaya tereddütsüz bir birleşik "irade" koydu. Böylece sermaye işçi sınıfına, denebilir ki, 12 Eylül'den sonraki en büyük saldırısını başlatmış oldu. Bilindiği gibi özelleştirme, yalnızca sermaye devletinin emekçilerin sırtından "kamu" adına 70 yıldır biriktirdiği servetin yağmalanması değildir. Bundan daha önemli ve canalıcı olan, yüzbinlerce işçinin sokağa atılarak işsiz bırakılması, herşeye rağmen işini korumayı başaracak olanların ise her türlü örgütlülükten ve kazanılmış haktan yoksun bırakılarak açlık koşullarında çalıştırılmasıdır. Özelleştirme işçi sınıfı için tensikat, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, düşük ücret ve sosyal haklarda budanma demektir.

İşçi sınıfı şimdi tarihi bir saldırıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu saldırı karşısında gerekli direnişi gösteremez ve onu püskürtemezse eğer, bu işçi sınıfı hareketine ancak 12 Eylül'le kıyaslanabilir bir darbe olacaktır. Bu nedenle sermayenin bu büyük saldırısına direnmek, onu geri püskürtmek, giderek bir karşı saldırı örgütlemek, işçi sınıfı için bugün bir yaşamsal zorunluluktur. İşçi sınıfı, eğer bu yeni toplu saldırıya göğüs geremezse, bunu izleyecek yeni saldırılar peşpeşe gelecek, sermaye işçi sınıfına tam anlamıyla köleliği dayatacaktır.

Elbette bu saldırı işçi sınıfıyla da sınırlı değildir. Sermayenin propaganda aygıtları, sistematik bir yalan kampanyasıyla, bu saldırının işçi sınıfı bir yana, yalnızca kamu işçileriyle sınırlı olduğu yanılsamasını yaratmaya çalıştılar. Oysa bu saldırı işçi sınıfının tümünü hedeflemekle kalmamakta, tüm emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını bugünkünden çok daha beter hale getirmeyi de amaçlamaktadır. Eğitim, sağlık, haberleşme, ulaşım vb. sektörler kısmen ya da tamamen özelleştirme kapsamındadır. Sermayenin sınırsız kar hırsına açılacak bu alanlardaki özelleştirmelerin, geniş yığınların yaşamı için hangi sonuçları yaratacağını kestirmek güç değildir.

Dolayısıyla, tarihinin en ağır bunalımını yaşayan sermaye düzeni, Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşa, şimdi de tüm işçi-emekçi sınıf ve katmanları hedefleyen bir "özelleştirme savaşı" eklemiştir. Özelleştirme savaşı ekonomik değil, fakat esas itibarıyla politik bir savaştır. Yalnızca egemen ve asalak sermaye sınıfı tarafından, çalışan ve sömürülen sınıflara yöneltilen bir sınıf saldırısı olduğu için değil elbet. Yanısıra, sermaye bu saldırının ekonomik ve sosyal sonuçlarının yaratacağı hoşnutsuzluğu ve mücadeleyi de ezmek hesabında

olduğu için. Devlet aygıtı, polis ve çevik kuvvet, DGM'ler, Türkeş'in faşist terör çeteleri, yeni terör yasaları vb. şimdi artık, kendilerini işçi sınıfı ve emekçi eylemlerine karşı daha geniş bir çerçevede ve daha etkili bir biçimde gösterecektir.

İşçi sınıfı, özelleştirme adı altında geniş çaplı bir saldırıyla yüz yüzeyken, hiç değilse ileri kesimleri şahsında, bunun ne anlama geldiği konusunda az-çok açık bir fikre sahip olmak gibi önemli bir avantaja sahiptir. Bugün özellikle kamu işçilerine özelleştirmeye karşı büyük bir tepki ve buna karşı direnme eğilimi hakimdir. Özelleştirme saldırısının hangi sonuçlara varacağı öncelikle bu kesimden gelecek direnişin gücü ve yaygınlığı ile sıkı sıkıya bağlantılı olacaktır. Özellikle ilk çatışmalar bu açıdan canalıcı bir öneme sahiptir. Sermaye ilk girişimlerde üstünlük sağlarsa, bunu sınıfın tamamını demoralize etmek, bu uygulamanın karşısına çıkılamayacağı ruh halini yerleştirmek için en iyi biçimde kullanacaktır. İlk girişimlere karşı gösterilecek direnişin özel önemine işaret eder bu durum.

Saldırının yasal bir temele kavuşturulduğu bir dönemde, işçi sınıfının bir başka önemli avantajı, gelişmekte olan kitle hareketliliğidir. Son iki ayda ezilenler cephesinde yeni bir hareketlenme var. Özelleştirme saldırısının mecliste tartışılmasıyla birlikte bu özellikle demir-çelik ve maden işçilerine yayılmıştır. Son bir-iki haftada eylemlilikler hem yayılmakta hem daha radikal biçimler almaya başlamaktadır. Haberleşme sektöründe ve ulaşımda işçiler günlerdir direniyorlar. İş yavaşlatma ile durdurmalar birbirini izliyor. İstanbul polisinin Tüm Haber-Sen yöneticilerini gözaltına alarak eyleme yönelttiği saldırı, bu işkolundaki işçi ve emekçilerin kararlı tepkisiyle püskürtülmüştür. Haber işkoluna paralel olarak Demiryolu işçileri de tren seferlerini yurt çapında felce uğratan eylemler koymaktadırlar ortaya. Sırada TEK işçileri var. Öte yandan Zonguldak madencileri iki aydır sürdürdükleri eylemlerini yeni bir büyük gösteriyle birleştirdiler. Gösterdikleri kararlılık çatışmanın sert geçeceğini haber veriyor. Son olarak 26 Kasım cumartesi günü, sendika ağalarının eylemi gölgeleyen tüm şeytanlıklarına rağmen (Anıt-Kabir ziyaret vb.), bu hainleri aşan ve onları polise sığınmak zorunda bile bırakan Ankara'daki büyük işçi gösterisi, eylemler zincirinde yeni bir halkadır.

Tüm bu olgular ve onların işaret ettiği eğilimler, işçi sınıfının saldırıya direnmek doğrultusunda güçlü bir istek taşıdığını göstermektedir. Sermayenin işi hiç de kolay olmayacak, bundan kuşku duyulmamalıdır.

Ne var ki böyle bir saldırı döneminde, önderlik boşluğu ve örgütlenme yetersizliği bir kez daha işçi sınıfının önüne en temel zaaf olarak çıkıyor. Son Ankara gösterisinde B.Meral'e karşı alman tavır, onun şahsında sınıfın sendika ağalarına güvensizliğinin ve açık tepkisinin bir göstergesidir. Fakat alternatif bir devrimci önderlik kendini mücadelenin içinde işçi sınıfına göstermediği sürece, işçilerin yine de bu hainlere bakmak zorunda kaldıkları da bir gerçektir.

Sendika bürokrasisi, sermayenin işçi sınıfına karşı amansız bir saldırı başlattığı ve işçi sınıfının ise buna karşı direneceğini gösterdiği bir sırada, en büyük tehlike olarak çıkıyor ortaya. Hain bürokratlar hakkında zerre kadar bir yanılsamaya düşülmemelidir. Onların rolü sınıf kitlelerinin eylemlerini denetim altına almak, mücadele isteğini bir dizi oyalama taktiği ile zaman içinde kötürümleştirmektir. Bir büyük saldırı başlatırken, sermayenin en büyük umudu bir kez daha onlardır.

Türkiye'nin tüm devrimci kuvvetlerinin mücadeleyi ilerletmede gerçekten oynayabilecekleri az-çok ciddi rolleri varsa eğer, tam da bunu en etkin biçimde ortaya koymak zorunda oldukları günlere girmiş bulunuyoruz. İşçi ve emekçi hareketi bu çatışmadan bir yenilgi, dahası kolay bir yenilgiyle çıkarsa eğer, bu devrimci hareketin bugünkü güdük durumunu bile koruyamaması, hepten kötürümleşmesine yolaçacaktır. Bunun bilincinde olunmalı, herkes gücünü ve faaliyetini buna göre ortaya koymalıdır.

Komünistler, yaşadığımız günlerin, doğru sözün değil, fakat onun yol gösterdiği tutarlı eylem ve pratik önderliğin günü olduğu bilinci ve sorumluluğu ile hareket etmelidirler. Olağan dışı bir çalışma ve mücadele kapasitesi sergilemelidirler. Herşeyin, kişilerin ve örgütlerin, iddiaların ve politikaların sınanacağı bir döneme girdiğimizin bilinci ile hareket etmelidirler.

EKİM

Sermaye tüm ezilenlere sistematik zor uyguluyor

Devlet terörünün panzehiri devrimci zordur

Türkiye'de hüküm süren sermaye diktatörlüğü insanlık tarihinin en koyu, en barbar faşist rejimlerinden birisidir. Kürdistan'da sürdürülen kirli savaş, Hitler faşizmiyle birlikte anılan toplama kamplarından sonra, şimdi de köy ve insan yakma uygulamasını sistemleştirmiştir. Hitler, yahudileri gaz odalarında yakıyordu. Sömürgeci sermaye devleti ise, göç ettiremediği Kürtleri, köyü, tarlası, evi-barkıyla birlikte yakıyor.

Bugün Kürdistan'da günden güne ve her türlü zulüm tanımını zorlayacak tarzda tırmandırılan bilinçli ve örgütlü bir şiddet uygulaması var. Ancak bu, devletin topyekün terör saldırısının en çarpıcı fakat yalnızca bir boyutudur. Gerçekte ise, bugün tüm toplum sistematik ve pervasız bir terör kuşatması altındadır.

Öyle ki, en insanlık dışı, en vahşi ve iğrenç uygulamalar Türkiye'de gündelik, "sıradan" olaylar haline gelebilmiştir. Gün geçmiyor ki, sorgusuz infazlar yaşanmasın. İnsanlar evlerinden, sokaktan güpegündüz kaçırılıp "kaybettirilmesin". Şeffaflaşacak diye iddia edilen işkencehaneler bugün adeta cinayet merkezlerine dönüştürülmüştür. Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler ise hergün yeni, daha vahşi, daha kalleş saldırılara maruz kalıyorlar. Devlet cezaevi "politikasına" öldürülen, ölesiye dövülen tutuklulardan sonra, bugün bir de 10 tutuklunun "kaybettirilmesi"ni eklemekten çekinmemiştir.

Ne var ki sermaye devletinin saldırılarına hedef olmak için ille de devrimci, ille de militan olmak gerekmiyor. Bir tutuklu yakını olmamız, düşündüğümüzü söylememiz, veyahut da en ufak bir eleştirel tutum sergilememiz yeterlidir. "Paralı eğitime son!" diyen öğrenciler azgınca coplanarak gözaltına alınıyor. Düzen muhalifi en cılız bir ses dahi anında teröre hedef oluyor. Aydınlar, bilim adamları ve sendikacılar zindanlara tıkılıyor. En meşru hakkı için direnen işçinin üzerine silahla-panzerle yürünüyor.

Devlet seçici ve sistemli bir tarzda toplumsal muhalefetin en aktif ve öncü kesimi üzerinde kurşun ve kan kusuyor. Bununla da kalmıyor, gelinen aşamada "cephe gerisi"ne ve hatta geniş emekçi yığınlara da el atıyor. (Gazi Mahallesi'nde yürüyüş yapan halka saldırı ve 30'u aşkın gözaltı bunun en son örneklerinden biridir). Devlet bir yandan militarist güçlerin namlularıyla tehdit ettiği kitlelere, diğer yandan medyanın satılmış kalem ve kanallarıyla gözdağı veriyor.

"Boynunu eğmeyen, uysallıkla itaat etmeyen ve sesini yükseltenin üzerine, gözümüzü kırpmadan şiddetle yürürüz" mesajı her vesileyle terörist borazan medya aracılığıyla emekçi yığınlara ulaştırılıyor. Sermaye iktidarı, bugün tam da işçi ve emekçi sınıfların kazanılmış hak ve mevzilerine karşı yeni ve azgın bir saldırı hazırlığındadır. 5 Nisan'ın işçi sınıfında nispi bir suskunlukla karşılanmasından da cesaret alan burjuvazi, "dikensiz gül bahçesi" yaratma peşindedir. En ufak bir çatlak sese, en küçük bir kıpırdanışa tahammülü yoktur. Zira ekonomik kriz batağından boğulmamanın tek koşulu, faturayı kayıtsız şartsız emekçi sınıflara kesmekten geçiyor. Bu elbette bizzat kapitalizmin doğasından kaynaklanan krizi ortadan kaldırmıyor. Tersine daha ağır ve yenisine düşmek üzere, mevcut krizin sonuçlarını (yalnızca ve yalnızca burjuvazi için) bir dönem hafifletebiliyor. Açıklanan son üç haneli rekor enflasyon rakamları, sermaye sözcülerini aynı yargıda birleştirmiştir: "5 Nisan paketi hiç bir çözüm üretemedi". Sermayeye bugün ancak daha ağır, daha kapsamlı bir saldırı paketi ve o da kısa vadeli olmak üzere nefes aldırtabilir.

Sermaye bu doğrultuda, başta özelleştirmeler, sıfır sözleşme, kitlesel tensikatlar, işçi ve memur maaşlarının dondurulması, "esnek" üretim yöntemleri adı altında işçiyi istediği gibi ücretli-ücretsiz

çalıştırma veya işten çıkarma uygulamalarını devreye sokma çabasındadır. Gelişebilecek olası tepkileri de henüz vakit erkenken paralize etmeye çalışmaktadır. Korkutabildiğini terör tehditiyle sindirerek, korkutamadığını ise çıplak terörle ezerek susturma peşindedir.

Düzen açısından Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini şiddetle bastırmak bu açıdan da önem kazanmaktadır. Zira, her türlü korku duvarını aşarak, kanı ve canı pahasına hiçbir fedakarlıktan çekinmeden savaşan onurlu Kürt halkı, işçi sınıfına "kötü" örnek olmaktadır . Kirli savaşta anlamlı bir mesafe kaydedemeyen devletin prestiji emekçi yığınlar nezdinde giderek zayıflamaktadır. Üstelik bugün hızla eriyip giden yalnızca devletin prestiji de değildir. Onun haklılığına olan inanç da gitgide erimektedir. Oysa sermaye bugün "devletin bekaası" kisvesiyle meşrulaştırmaya çalıştığı kirli savaş yöntemlerini, yarın sınıf mücadelesi yükseldiğinde, emekçi kitlelere karşı da aynı argümanlarla kullanmak isteyecektir.

Sömürgeci sermaye devletinin en büyük ve asıl kaygısı ise, Kürt emekçi halkıyla Türkiye işçi sınıfının birleşik mücadelesidir. Bendlerini yıkmış Kürt halkının özgürlük kavgasını işçi sınıfından yalıtmanın ise iki yolu vardır. Birincisi, şoven ve ırkçı bir kirli propagandadır. İkincisi ise vahşi bir terördür. Daha geri işçi yığınları şovenizmin etkisi altında tutulurken, daha bilinçli kesimler "bugün Kürt halkının başına gelen yarın sizin başınıza gelecektir" tehditi ile uslandırılmaya çalışılmaktadır. Kuşkusuz sermaye, yakın dönemde uygulamaya sokacağı çoğunluktaki bir yeni saldırının emekçi yığınlar tarafından "sineye çekilmesi" için salt gözdağının yeterli olmayacağını çok iyi biliyor. Ama o kılıfını minareye göre hazırlamıştır. "Demokratikleşme" gibi iğrenç bir aldatmaca eşliğinde çıkarılan yeni Terör Yasası, "yakın ve uzak vadede terör tehlikesi yaratan" tüm fiilleri terör suçu kapsamına alırken, asıl hedefi tam da gelişecek sınıf eylemlilikleridir.

Bu yasayla eyleme geçen her işçi, "terör tehlikesi yaratıyor" gerekçesiyle, DGM tarafından yargılanabilecektir. Dahası, devletin en azgın şiddetine maruz kalabilecektir. Yeni terör yasası, gerçekte devlet terörünü meşrulaştırma yasasından başka bir şey değildir.

Bugün devletin yasal sınırları içerisinde hareket etmek, işçi ve emekçi kitleler açısından her türlü sömürü, baskı ve zulmü kayıtsız şartsız kabullenmek anlamına gelecektir. Kısacası bu, sermayenin topyekün saldırılarına onursuzca teslimiyettir. En koyusundan bir faşist siyasal atmosfere, örgütsüzlüğe, işsizliğe, açlığa ve yokluğa utanç verici bir boyun eğiştir. Böylesi bir tavır ise işçi sınıfına bir şey kazandırmayacaktır. Aksine üzerindeki baskıları daha da yoğunlaştıracaktır. Sermaye saldırılarında daha da pervasızlaşacak, devlet terörü çemberini giderek daraltacaktır.

Bugün bu çemberi parçalamanın tek yolu, onu kırıp yarmaktır. Gerilemek değil, üzerine yürümektir. Tüm deneyimler göstermiştir ki, grevde, direnişte, eylemde sırtımıza inen cop darbelerinden kaçtığımız sürece daha çok dayak yiyeceğiz... Polisle, jandarmayla açık çatışmalara girmeden ne savaşmayı öğrenebilir ve ne de sermayeye karşı kalıcı herhangi bir zafer kazanabiliriz. Savunma psikolojisini üzerimizden atmadan ve karşı hücuma geçmeden, burjuvazinin saldırılarını gerisin geri püskürtmek de mümkün olmayacaktır. Sermayeyi geriletmek, her alanda, her toplumsal sorunda kendi bağımsız proleter sınıf tavrımızı geliştirmekten, devrimci politikalara militan bir tarzda sahip çıkmaktan geçmektedir. Başta kardeş Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi olmak üzere, tüm toplumsal sorunlar her şeyden önce bizim sorunumuzdur. Zira yanıbaşımızda kirli, insanlık dışı bir savaş sürdürülürken, herhangi bir özgürlük kırıntısına uzanabileceğimizi sanmak ham hayaldir. Yargısız infazlara, cezaevlerindeki zulme, gözaltındaki "kaybolma"lara dur demeden, işçinin-emekçinin üzerine salman polisi durdurabileceğimizi zannetmek, kendimizi aldatmaktır. Kısacası yalnızca kendi kuyruğumuzu kurtarmaya çalıştığımız sürece, ayağımızdaki zincirler şakırdamaya, sömürü çarkları dönmeye devam edecektir.

Öyleyse tek çıkış, tek kurtuluş yolu sermaye iktidarına karşı kararlı, militan ve politik bir topyekün mücadeledir. Kuşkusuz bu kavgada kan da akacak, şehitler de verilecektir. Ancak bunu göze alamadığımız sürece sermaye son damlasına kadar kanımızı içmeye devam edecektir. Biz ise şanlı bir devrimde yeniden doğmak üzere bir defa onurluca değil, her gün utanç verici bir tarzda yeniden öleceğiz.

Sermaye özelleştirme saldırısını güvenceye almak istiyor

ANAYOL hükümeti tartışmaları

Tekelci burjuvazi ANAYOL olarak formüle ettiği DYP-ANAP birleşmesini TÜSİAD sözcülerinin ağzından bir kez daha dile getirmeyi uygun buldu. İptal edilen ara seçimler öncesi yapılan bu açıklama, parlamentoya ve DYP-SHP koaliyon hükümetine yapılmış bir ön uyarı niteliği taşımaktadır.

27 Mart yerel seçimleri öncesi de Türkiye burjuvazisinin yoğun bir şekilde tartıştığı ANAYOL formülü, yine bir seçim öncesi gündeme getirilmek istenmiştir. Düzenin yapısal krizi yükü altında boğulan koalisyon hükümetine alternatif olarak ANYOL formülü, bu kez de hükümetin özelleştirme saldırısında yaşadığı tıkanıklık sonucu ortaya atılmıştır.

ANAYOL Türkiye burjuvazisi için sadece DYP ve ANAP'ın tek bir amblem ve isim altında biraraya gelmelerini ifade etmiyor. Sorun bu kadarla sınırlı olsaydı burjuvazi bunu çoktan halletmiş olurdu. Ancak sorun, bu iki partinin birleşmesinden oluşacak ANAYOL'un tek başına hükümet olabilecek "güçlü" bir parti olabilmesidir. Türkiye burjuvazisinin özlemini duyduğu böyle bir partinin oluşum gerekçesi açıktır; sermaye sınıfının çıkarlarına hizmet eden burjuva hükümetlerin yasama ve yürütmede tıkanıklık yaşamaması için gerekli sayıda sandalyeye sahip olması. KİT'lerin yağmalanması için ellerini oğuşturan burjuvazi adına böyle bir hükümetin varlığının ne bulunmaz bir nimet olduğu açıktır. İşlevi burjuvazi için hızlı icraatlar gerçekleştirmek olan bir parti kendi içinde hizipleşmemeli, iki başlı olmamalı. Bugünkü durumları ile DYP ve ANAP ise birleşmeleri halinde ne seçmen aritmetiğinde anlamlı bir değişmeye yolaçacak, ne de hükümet olsalar bile uyumlu bir biçimde burjuvaziye hizmet sunabilecekler. Aksine, hizipleşmenin ve iki başlılığın devam edeceği görüntüsünü vermektedirler. "Güçlü" bir ANAYOL için DYP ve ANAP'a sürekli direktifler vererek; acele edin, bir an evvel birleşip iktidara gelin de özelleştirme saldırısını yapın, yoksa "treni kaçıracağız" diyen Türkiye burjuvazisi, yapay kendi içinde bölünmüş, "iş yapmak"tan çok işleri tıkayan bir ANAYOL olmaması için de DYP ve ANAP'ın birleşme taktiğine zaman alsa da katlanmak zorunda kalıyor. Mesut Yılmaz'ın ara seçimlerden sonra "seçim hükümeti" olmak koşuluyla DYP koalisyonuna evet diyecekleri yönündeki açıklaması ve DYP'lilerin de bu açıklamaya ılımlı yaklaşmaları bunu göstermektedir.

Türkiye burjuvazisinin ANAYOL formülüne bu ısrarcı ve aceleci yaklaşımı KİT'lerin özelleştirilmesinde tıkanıklık yaşayan hükümetin içine düştüğü açmazdan kaynaklanmaktadır.

'91 genel seçiminin zorunlu bir sonucu olarak gündeme gelen koalisyon hükümetinde SHP'nin yer alması, sermaye devletinin saldırgan tutumunun ürünü idi. Hükümet ortağı olan sosyal-demokratlar yalnızca Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı yürütülen kirli savaşın "demokrasi", "hukuk devleti" şalı olmayacaklardı. Aynı zamanda, Kürt halkına barbarca saldıran aynı sermaye devletinin işçi ve emekçilere karşı başlatacağı saldırılara da bizzat uygulamanın içinde yeralarak meşru zemin yaratacaklardı. Ayrıca seçmenlerinin çoğunluğunu çalışan ücretli kesimlerin oluşturduğu bu partinin koalisyonun bir kanadı olarak iktidara gelmesi durumunda, özelleştirme saldırısını başlatacak olan bu hükümetin "toplumsal konsensus"u da sağlamış olacağı düşünülmüştü.

Ne var ki, üç yıldır süren DYP-SHP koalisyon hükümeti sürekli oy kaybetmiş, hükümetin SHP kanadında tam bir hezimete dönüşen bir süreç, gelinen yerde seçmeninin önemi bir bölümünü yitirilmesine, hükümet ortağı olmasına rağmen, burjuva siyasal arenada varlık yokluk tartışmasına dönüşmüştür. "Muhalefet" iken "sol" söylemlerle kitlelerin ilgisini toplayan SHP,

koalisyon ortağı olunca, bu "sol" söylemler kapitalist sömürü düzeninin çarkında hızla erimiş, sosyal-demokratların gerçek yüzü ortaya çıkmıştır. Bu durumda SHP'nin iktidarda kalmasının kapitalist sömürü düzeninin bekası açısından fayda değil, zarar getireceğini düşünen sermaye sınıfı onun artık "düzen içi sol" muhalefette daha yararlı olacağını, sermaye düzeninin çıkarlarının böyle gerektirdiğini düşünmektedir. Sosyal-demokratların tek bir "merkez sol parti"de birleşerek düzen içi "sol" muhalefet yapmalarını "tavsiye" etmektedir.

"Toplumsal konsensus"un aksine, işçi ve emekçilerin KİT'lerin özelleştirilmesine karşı tepkisini bilen tekelci burjuvazi, halihazırda özelleştirme saldırısı karşısında gelişebilecek olan kitlesel tepkileri sistem içi kanallara akıtabilecek bir "düzen içi muhalefet" partisinin olmamasından endişelenmemektedir. Özelleştirme paketi adı altında KİT'lerin yağmalanması bugün gündemdedir. Hükümet ortağı olarak SHP özelleştirme paketini onaylamıştır. Bu SHP'nin emekçiler içinde zaten artık çok sınırlı hale gelen etkisine yeni bir darbe olacaktır.

Yumuşak bir geçişle SHP'yi hükümetten almak isteyen tekelci burjuvazi, kaybolan prestijini yeniden kazanması içinde övgüler yağdırmaktan geri durmuyor. "Yaptıkları başarılı işlerden dolayı" teşekkür ediyor. Zira Kürt halkının üzerine tonlarca bomba yağdırılırken, ormanları, köyleri yakılırken, en temel insani talepleri yüzünden insanlara işkence edilip katledilirken onlar işçi ve emekçileri demagojik vaadlerle oyalamışlardır. 5 Nisan saldırı paketini açınakla sermaye sınıfının bir nebze de olsa soluklanmasını sağlamışlardır. Fakat özelleştirme saldırısının mimarı ANAP yedekte dururken SHP'nin hükümette kalması artık doğru değildir. Özelleştirememe paniğine kapılan tekelci burjuvazi DYP-ANAP'ın birleşmesiyle kurulacak ANAYOL özelleştirme hükümeti ile bir an evvel KİT'leri yağmalamayı isterken, karşılaşacağı tepkileri de hesaba katmak zorunda kalıyor. En küçük bir tepkiye dahi şiddet ve terörle karşılık vermekten geri durmayacağını her fırsatta gösteriyor. Sermaye devleti tepkilerin geniş kitlelere yayılmasının önünü de, bir kez daha, düzene uşaklıkta kusur etmememiş sosyal-demokratlarla onları düzen içi "sol muhalefete" çekerek kesmek istiyor.

D. CANSU

CEMTAŞ işçilerinin tiyatro gecesi

CEMTAŞ tekstil fabrikasında çalışan işçiler, kısa bir süre önce, sigortalı-sendikalı çalışma hakkı başta olmak üzere insanca çalışma koşullarını kazanmak için direnişe geçtiler. Sermaye cephesine karşı haklı taleplerle yakılan her direniş ateşi gibi, bu direniş de sermayenin kolluk kuvvetleriyle söndürülmeye, direnişçiler teslim alınmaya çalışıldı. Direnişçiler işverenin ve arkasının (devletin) saldırılarına karşı geri adım atmadılar, direndiler, direniyorlar.

Bu süreçte direnişçi işçiler seslerini duyurmak için bir etkinlik (tiyatro gösterisi) düzenlediler. Direnişi başından beri yakından izleyen ve çeşitli araçlar ve olanaklarla müdahale etmeye çalışan biz komünistler, bu etkinliğe de gerekli hazırlık ve örgütlülükle katıldık. Katılım beklenenden düşüktü (yaklaşık 200 kişi). Gecedeki faaliyetimize karşısında, kendilerinin işçi sınıfının mücadelesinin yanında olduğunu söyleyen tiyatro grubu ve onların adına konuşan kişi olumsuz bir tutum takındı. Böyle bir gösteri yapılırken kuşlama yapmakla saygısızlık yapmış ve insanlarda dağınıklığa yolaçmış meğer!

Hareketimizin gelişimi dostun da düşmanın da ilgisinden kaçmıyor. İşçi sınıfı, sermaye düzenine karşı gelişen mücadelesi içinde, kurtuluşun ancak proleter sosyalist çizgide, illegal-ihtilalci bir parti ile olacağını görecektir. Yeterki biz komünistler temel perspektiflerimiz ışığında, işçi hareketinden ilgi ve yoğunlaşmamızı eksik etmeyelim. İşçi sınıfının kurtuluşu/kaderi komünistlerle birleşmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Türkiye proletaryası, sermaye düzenini devirmek, kendi işçi-emekçi iktidarını kurmak ve yeni bir Ekim Devrimi'ni bu coğrafyada gerçekleştirmek için EKİM'in saflarında yerini almak zorundadır.

Bir Ekimci/İstanbul

Devlet bütçesi kirli savaş ve zulüm aygıtı için kullanılıyor

Adım adım özelleştirilen eğitim

Türk burjuvazisi giderek daha da derinleşen ekonomik ve siyasi krizini hafifletebilmek için denediği tüm yol ve yöntemlerde başarısızlığa uğruyor. Bu onu çözümsüzlüğe itiyor. 5 Nisan tedbirlerinin başarısızlıkta sonuçlandığı artık sermaye çevreleri tarafından da ortaya konulmaktadır. Ekonomide Eylül-Ekim aylarıyla birlikte, kamu açıklarından kaynaklanan "borç krizi"ne girildi. Kamu açıklarının önemli bir bölümü kirli savaş harcamalarından kaynaklanıyor. Sermaye devletinin tüm tasarruf tedbirlerine rağmen, ortaya çıkan bütçe açıklarını aşağı çekmenin olanağı kalmamıştır. Zira askeri harcamalar dışında eğitim, sağlık ve benzeri hizmetleri kapsayan sosyal harcamalar zaten bir tarafa itilmiştir. Savaşa ayırdığı 2,5 milyar dolarla dünya birincisi olan Türkiye, kişi başına düşen eğitim harcaması bakımından ise, kendi düzeyindeki bir çok ülkenin gerisinde kalmaktadır.

Yeni öğrenim dönemi başlamadan kısa bir süre önce, Milli Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'ın, "geliniz hep birlikte önümüzdeki ders yılını eğitim seferberliği yılı olarak kabul edelim" şeklindeki açıklaması, devletin eğitime ayıracak tek kuruşunun bile olmadığının bir itirafıdır. "Eğitim seferberliği" adı altında anlatılmak istenen, eğitimin devletin sorumluluğundan çıkarılarak her kademesinin tümüyle paralı hale getirilmesidir.

Eğitimin özelleştirilmesi, yani paralı hale getirilmesi, ağırlaşan krizle birlikte iyice hızlandırılmıştır. Öğrenim dönemi başında, Milli Eğitim Bakanı tarafından, eğitim bütçeleri ve katkı payı adı altında öğrencilerden her ay 50-100 bin TL arasında değişen miktarlarda "aidat" alınacağı açıklandı. Böylece eğitim hizmet olmaktan çıkarılıp vergiye bağlanmış oldu.

Bu uygulamanın bir diğer anlamı da devlet okulları kapısının işçi ve emekçi çocuklarına tümüyle kapanıyor olmasıdır. Bugün ilkokula başlayan bir çocuğun ihtiyaçlarının ailesine maliyeti ortalama 2-5 milyon arasında değişiyor. Servis ücreti vb. ek giderler de eklendiğinde maliyet 4-5 milyona ulaşıyor. Başka bir deyişle işçi ve emekçi aileleri, çocuğunu ilkokula gönderebilmek için asgari ücretin iki katı kadar para ödemek zorunda.

Özelleştirme politikasının bir parçası olarak, her yıl M.E.B. tarafından hazırlanan ders kitaplarının yanında, her yıl özel yayınevleri tarafından hazırlanan kitapların da okutulabileceği, öğrencilerin hangi ders kitabını alacaklarının tamamiyle okulların inisiyatifinde bulunduğu açıklanmıştır. Türkiye'de 14 milyon ilk ve orta öğrenim öğrencisi bulunmaktadır. Her öğrencinin bir ders yılı için ortalama beş kitap almak zorunda olduğunu düşündüğümüzde, milyonlarca ders kitabı satışı yapılacağı ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda elde edilen gelir eğitime değil kirli savaşa aktarılacaktır. Böylece okul çağına gelmemiş çocuklar evleriyle birlikte diri diri yakılacak, okullar karakol haline getirilecektir.

"Kaynak yaratabilmek" adına devlet şehir merkezlerindeki okul binalarını satışa çıkarmaya başladı. İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük kentlerde başlatılacak ilk uygulama ile, tıpkı KİT'lerde olduğu gibi, sermaye çevrelerine çok iyi kar sağlayacak yerlerin tespit edilerek satışa çıkarılması planlanıyor. Satılığa çıkarılma nedeni olarak, "işyerleri ile çevreleri araç ve insan trafiğinin yoğun oluşu, gürültü, kirliğin eğitimi imkansızlaştırdığı" öne sürülüyor. Gerçekte sermaye devleti için öğrencilerin nerede ve nasıl okuyacağı ve eğitim göreceği önemli değildir. Önemli olan daha az harcama yapmak ve daha çok kara geçmektir.

Sermaye devleti, milyonlarca çalışanın ücretinden vergi adı altında el koyduğu paralar ve her türlü kamu gelirine rağmen, devlet olmanın temel yükümlülüklerini artık yerine getirememektedir. Dahası bunun çabasını göstermek yerine eşitsizliği, soygunu, sömürüyü derinleştirmekte, bunun yol açacağı toplumsal hoşnutsuzluk ve patlamayı zorla bastırmayı asıl iş edinmektedir.

Eğitim, sağlık, haberleşme, ulaşım bizde her zaman paralıydı; eşitsizlik ve sömürü bu alanda da her zaman vardı. Bugün derinleşmiş ve daha çıplak hale gelmiştir. Buna son vermenin biricik yolu örgütlü ve birleşik bir güç olarak sosyalizm mücadelesini yükseltmekten geçiyor.

Sermaye Türkeş'in faşist çetelerini gitgide daha etkin bir biçimde kullanıyor

MHP, şu an iptal edilen seçimlere gitmeyeceğini açıklayarak, uzun zamandan beri tartışılmakta olan MHP-DYP ittifakına yeni bir boyut kazandırdı. Böylece Türkeş bir kez daha düzene hizmette kusur etmeyeceğini dolaylı olarak ifade etmiş oldu.

Ne var ki sermaye halihazırda, hafızalardan silinmeyen insanlık suçlarıyla ünlü çirkin ve yaşlı bir "bozkurt"u vitrinine koymak istemez. Fakat perde arkasında kirli kontra faaliyetlerinin önemli bir kısmını onun faşist çeteleri üzerinden yürütmeye kararlıdır. Daha bugünden sivil faşist grupları yalnızca devrimci ve yurtsever güçlere karşı değil, Ankara ASKİ örneğinde yaşandığı gibi, işçi ve emekçiler karşı da ön saflara sürmekte, onlara saldırtmaktadır.

Düzen bu yola başvururken, hem kendini fazla yıpratmamak ve hem de ona karşı gelişebilecek kitlesel tepkileri hedefinden saptırmak amacını taşıyor. MHP tam da bu nedenle son özel savaş hükümetinin gizli ortağı konumuna getirildi. Burjuvazi bugün bir yandan Kürdistan'daki kirli savaşı tırmandırırken ,bir yandan da işçi ve emekçi sınıflara karşı yeni bir topyekün saldırı hazırlığı içindedir. Bu nedenle, önümüzdeki dönemde kurulacak yeni hükümetin bileşiminden bağımsız olarak, MHP'nin gizli iktidar ortaklığını daha da pekiştirecek, faşist çeteleri daha da palazlandıracaktır. Her türlü maddi imtiyazla donatılan ve devlet güvencesiyle hareket eden sivil faşistler, tasmalarından koyuverilen azgın itler misali direnişteki işçi, gösterideki memur, eylemdeki öğrenci üzerine salınacaktır. Yeni bir kitle hareketinin gelişmekte olduğu bin dönemde, faşist çeteler bir bakıma düzenin kalkanı alarak iş göreceklerdir. Sermaye iktidarı kirli yüzünü bu kalkan ardında saklayacak, tepkileri buraya yoğunlaştıracaktır. Ama öte yandan bu güçler aracılığıyla en vahşi, en pervasız saldırılarını gerçekleştirecektir.

Ancak bu yalnızca işin bir boyutudur. Gerçekte ordu, eğitim, polis, mahkemeler, medya ve bir bütün olarak devlet kurumları, 12 Eylül'den bu yana sistemli bir tarzda uygulanan faşist bir kadrolaşma politikasıyla, adeta faşizmin karargahlarına dönüştürülmüştür. Burjuva sosyal-demokratı unsurlar ya tümüyle açıklanmıştır, ya da esen rüzgar doğrultusunda kendini "yenilemiş"tir. Irkçı, işçi-düşmanı kimliğiyle değme faşistlere taş çıkartan Ecevit, bu "yenilenme"nin en üst düzeydeki temsilcisi oldu. Son atağıyla sol imajının rantını bir kez daha yemek istediğini ortaya koyan bu azılı gerici, faşist açıklama ve çabalarından ötürü, eski hasmı Türkeş tarafından "nasyonal-sosyalist" övgüsüne dahi layık görülmüş ve bundan en ufak bir rahatsızlık da duymamıştır. Burjuva düzenin bugün Ecevit'i medya aracılığıyla parlatıp sahne ışıklarının altına sürmesinin arkasında, tam da onun bu yeni "nasyonal sosyalist" misyonu yatmaktadır. Sermaye bir taşla iki kuş vurma hevesindedir. Yeniden keşfedilen Ecevit'le, bir yandan kitle hareketini düzen içinde tutma amacını güden sosyal-demokrasinin diriltilmesine çalışılmaktadır. Öte yandan ise, onun sayesinde, sol kisve altında en kaba, en tiksinti verici gerici-şoven fikir ve pratiklerin geniş yığınlara taşınması ve meşrulaştırılması olanağı elde edilmek istenmektedir.

Kitlelerin aralıksız bir biçimde medyanın ırkçı-şoven propaganda bombardımanı altında tutulduğu gözönünde alındığında, düzenin faşist ideolojiyi meşrulaştırma girişimlerinin yalnızca yukardakilerle sınırlı olmadığı da görülecektir. Sivil faşistler TV ekranlarında hergün boy göstermekte ve giderek daha açık bir tarzda sahiplenilmektedir. Sermaye medyası onları yalnızca halktan göstermekle kalmamakta, bu "millet"in en vatanperver, en yiğit unsurları olarak da lanse etmektedir. Futbol maçını ırkçı bir gösteriye dönüştüren faşist gruplar milli sevincin; kurt işareti yaparak yargısız infazlara

tezahüratta bulunan faşistler halk-polis işbirliğinin; asker cenazesinde kardeş Kürt halkına lanet yağdıran faşist çeteler bölücü terör karşısında halkın güvenlik güçlerine verdiği desteğin; Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına üç hilal bayraklarıyla katılan faşist güçler, kitlelerin Atatürk sevgisinin ifadesi gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Emekçi yığınların devletin faşist-ırkçı kontr-gerilla faaliyetlerine ve şoven propagandalarına aktif desteğini kestiği bir aşamada, sermaye sivil faşist gruplara daha bir sarılmakta, onları en sevgili evlatları olarak bağrına basmaktadır.

Sermaye düzeninin MHP politikasının diğer bir boyutu ise Kürdistan topraklarında yaşanmaktadır. Burada devlet şemsiyesi altında örgütlenen faşist gruplar, Kürt halkına karşı bir katliam ve cinayet mangası işlevini görmektedirler. Sivil faşistler işçi sınıfı mücadelesinin seyrine bağlı olarak, burada edindikleri deneyimleri yarın proletaryaya karşı kullanmak üzere eğitilmektedir.

Tüm bunlar sivil faşist grup ve çetelerin asıl başbuğunun Türkeş değil, sömürgeci sermaye devleti olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle faşizme karşı yükseltilecek mücadele bizzat faşist itlerin tasmalarını elinde tutan düzeni hedef almalıdır.

Kuşkusuz bugün faşist çetelere karşı somut bir mücadele özel bir önem kazanmıştır. İşçi sınıfı sivil faşistlerin saldırılarını militan bir tarzda geri püskürtebilmek için her düzeyde hazırlanmalıyız. Geniş işçi yığınları sivil faşist güçlerin işlevi ve kapitalist devletin faşist iç yüzü konusunda aydınlatılmalı, etkili bir teşhir ve propaganda faaliyeti ile kuşatılmalıdır. Faşist güçlerin önüne birleşik, kararlı ve güçlü bir tarzda çıkılmalıdır. Ortaya konulacak tutumlar ve karşı saldırılar, sınıf tabanında, fabrika komitelerinde tartışılarak alınmalıdır. Ancak asıl olanın sınıf mücadelesi olduğu asla unutulmamalıdır! Sivil faşist güçlere karşı kendine özgü bir somut mücadele zorunludur. Ancak bunun iktidar mücadelesinin bir parçası, yalnızca onun özel bir boyutu olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

İki Ütopya

(Baştarafı s.24'te)

Engels, bu derin anlamlı tezi, ütopik sosyalizme ilişkin olarak ortaya attı: ütopik sosyalizm, biçimsel olarak iktisadi anlamda "hatalı" idi. Ütopik sosyalizm, değişim yasaları açısından, artı-değeri *haksızlık* olarak ilan ettiği zaman "yanılıyordu". Burjuva ekonomi politiğinin teorisyenleri, biçimsel olarak iktisadi anlamda *ütopik* sosyalizmin iddiasına karşı çıktıkları zaman haklıydılar. Çünkü artı-değer, değişim yasalarından oldukça "doğal" ve "haklı" bir biçimde doğmaktadır.

Ama ütopik sosyalizm dünya tarihi açısından *haklıydı*. Çünkü, kapitalizmden doğan ve şimdi, 20. yüzyılın başında, kapitalizme son verecek bir yığın gücü haline gelen ve hedefine doğru ilerleyen sınıfın bir belirtisi, bir ifadesi, bir habercisiydi.

Engels'in derin anlamı olan bu tezi, bugünkü Rusya'da görülen, belki de sadece Rusya'da değil 20. yüzyılda burjuva devrimlerini yaşayan birkaç Asya ülkesinde de görülen narodnik ve trudovik ütopyayı değerlendirirken akılda tutulmalıdır.

Narodnik *demokrasisi*, biçimsel olarak iktisadi açıdan yanlışken, tarihsel açıdan doğrudur.

Bu demokrasi, bir sosyalist ütopya olarak yanlışken, burjuva dönüşümünün ayrılmaz bir unsuru ve tam bir zafere ulaşması için zorunlu bir koşulu olan köylü yığınlarının özel, tarihsel olarak belirlenmiş demokratik mücadelesi açısından doğrudur.

Liberal ütopya köylü yığınlarının mücadele cesaretini kırar. Narodnik ütopya ise onların mücadele isteğini ifade eder ve, bu mücadele gerçekte onlara yalnızca yüz tane nimet kazandıracakken, onlara zafer halinde milyonlarca nimet vaadeder. Çağlar boyunca işitilmemiş bilisizlik, yoksunluk, yoksulluk, sefalet, yalnızlık ve ezilmişlik içinde yaşayan, şimdi savaşa doğru yürüyen milyonların, gelecekteki zaferin meyvelerini gözlerinde on defa daha büyütmeleri doğal değil midir?

Liberal ütopya, yeni sömürücülerin, eski sömürgecilerin ayrıcalıklarını paylaşmak için çıkarcı isteklerini gizleyen bir örtüdür. Narodnik ütopya, milyonlarca küçük-burjuva emekçinin, eski, feodal sömürücülere toptan bir son verme isteğinin bir ifadesidir. Ama aynı zamanda, yeni kapitalist sömürücülerin onlarla birlikte ortadan kaldırılabileceğine dair bir yanılsamayı ifade eder. (...)

Açıktır ki, marksistler dikkatle, narodnik ütopyalar kabuğu altından, köylü yığınlarının içten, kararlı, militan dekorasisinin sağlıklı ve değerli özünü çıkarmalıdırlar....

(İşçi Sınıfı ve Köylülük, Sol Yayınları, 1977, s. 274-279)

Silahlanma ve silahlı ayaklanma üzerine

Kapitalist düzen sadece Türkiye'de bunalım içinde değildir. Bütün dünyada kapitalizm kriz içindedir ve bu kriz yalnız başına ne ekonomik, ne siyasi, ne sosyal, ne de kültüreldir. Tüm bu alanları kapsayan ve konjonktürel değil, yapısal bir krizdir. Dolayısıyla kriz kapitalist mülkiyet sisteminin krizidir.

Kapitalist dünya ekonomisinin bir parçası olan Türkiye kapitalizmi, uluslararası krizin etkisiyle bugün Cumhuriyet tarihinin en derin ve en sarsıcı bunalımını yaşamaktadır. Mevcut bunalım 70 yıllık sermaye cumhuriyetinin iktisadi temellerini çatırdatmakta ve onun tüm kurumlarını işlemez hale getirmektedir. Sermaye cumhuriyetinin politik, sosyal ve kültürel dayanakları Kürdistan'da özgürlük hareketinin ulaştığı düzey karşısında çökmüş, Batı'da ise tüm dengeleri sarsılmış ve bu dayanakları işlevsizleşerek çözülme içindedir.

Köklü tarihsel ve toplumsal değişikliklere gebe olan bugünün Türkiye toplumuna, devrimci zor ebelik edecektir. *"Çünkü büyük tarihi sorunları ancak kuvvet çözebilir ve bu kuvvet çağdaş savaşta askeri örgüt demektir."*

Köklü tarihsel ve toplumsal sorunların çözümünün devrimci zora doğru mayalandığı günümüzde, sınıflar savaşımında da kaçınılmaz olarak dolaysız çatışmalar patlak verecektir. Ve bu sınıflar savaşımı, silahların gücünden başka bir güçle yönetilmeyecektir. Büyük tarihi sorunları ancak kuvvet çözebilir diyen Lenin, ayaklanma meselesinde kuvvet olgusunu şöyle temellendirir: *"Ayaklanma sloganı atmak, sorunu çözmek için maddi güce çağrıda bulunmak demektir. Oysa ki, bugünkü Avrupa uygarlığında silah gücünden başka maddi güç yoktur."* Özellikle de Büyük Ekim Devrimi'nden günümüze uzanan sınıf savaşımları tarihi, bu en temel soruna ışık tutuyor. *"Burjuvazinin proletaryaya karşı silahlanması modern kapitalist toplumun, en önemli, en temel, en özsel olgulardan biridir"* derken, Lenin temel bir tarihsel gerçeğe işaret etmiştir.

Silahlı ayaklanma ve ona hazırlık, bu tarihsel ve toplumsal olgulardan kaynaklanan bir tarihsel zorunluluktur. Çünkü her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur. Proletarya burjuva iktidarını yani devlet aygıtını parçalamadan, kendi siyasi iktidarını kuramaz. Türkiye'nin yakın tarihi ve özellikle son 10 yıllık sömürgeci kirli savaş göstermiştir ki, proletarya kurtuluşunu, silahlı ayaklanma dışında hiçbir güç ve yolla sağlayamayacaktır. Kapitalist düzen ve rejim, bugün egemenliğini yalnızca silah gücüyle koruyabilmektedir. Rejimin, asker, polis kırmasına dayanan bir kontra cumhuriyeti biçimine bürünmesi, toplumsal dayanaklarının bütün meşruiyetini yitirmesi ve çürümesindendir. Sermaye düzeninin bu kanlı ve kokuşmuş görünümü, bir tek tarihsel gerçeği ortaya koyuyor. O da içinde yer aldığımız coğrafyanın (Türkiye-Kürdistan) silahlı ayaklanmaların ve onun kaçınılmaz sonucu olan içsavaşm arifesinde olduğudur. *"İçsavaş, birbiri ardısıra gelen, birbiri üzerine yığılmış, artmış, kızışmış iktisadi ve siyasal çatışmalardan sonra, iki sınıf arasında silahlı çatışma haline dönüşen sınıf savaşımının en keskin biçimidir."* (Lenin)

Bugünün Türkiyesi, Lenin'in tanımladığı iç savaş koşullarının gitgide olgunlaştığı bir seyir içindedir. Ayaklanmalar nesnel bir olgudur ve olayların gücüyle ortaya çıkar. Silahlanmak, silahlı ayaklanmaya hazırlanmak demek, örgütsüz, önderliksiz, dolayısıyla yenilgisi kaçınılmaz olan kendiliğinden ayaklanmaları, örgütlü ve bilinçli ayaklanmalara dönüştürmek demektir. Lenin, ayaklanmayı, *"halkın tümüyle hükümete karşı en güçlü tek düzenli ve rasyonal tepki gösterme biçimi"* diyerek tanımlıyor. Silahlı ayaklanmayı *"siyasal mücadelenin özel bir biçimi"* olarak tanımlarken de, aynı zamanda onun devrimler tarihinde oynadığı belirleyici role ve öneme de işaret etmiş oluyor.

Savaş ve ihtilaller çağı olan emperyalizm ve proleter devrimler çağında, genelde ayaklanmaları ve özelde silahlı ayaklanmaları, kendi başına, kendine yeten, yalıtık bir tepki biçimi olarak değerlendirmemek gerekir. *"Ayaklanmanın uzun süren, tüm ülkeyi içine alan bir iç savaşın, yani nüfusun iki bölümü*

arasındaki bir silahlı savaşın daha karmaşık biçimleri düzeyine yükselmesi çok doğal ve kaçınılmazdır. Bu çeşit bir savaş, birbirinden oldukça uzun zaman aralıklarıyla ayrılmış ve bu zaman süreleri içinden de sayısız çarpışmaların meydana geldiği bir dizi büyük savaşlardan başka biçimde düşünülemez."
(Lenin)

Sermaye düzeni bugün birikmiş sorunların bir tekini bile çözme gücünde değildir. Bu nedenle değişim, reform, demokratikleşme aldatmacasıyla sınıfın ve emekçi yığınların özlem ve taleplerini kötürümleştirmek, böylelikle zaman kazanarak egemenliğini pekiştirmek çabası içindedir. Düzenin istisnasız tüm politik temsilcilerinin değişim, yeniden yapılanma, demokratikleşme masalını emekçi yığınlara yutturmak istemelerinin gerisinde, proletaryanın ve emekçi kitlelerin önlenemez özlem ve istemleri bulunuyor. Burjuvazi bir yandan temsilcileri vasıtasıyla bu özlemleri kötürümleştirmeye çabalarken, diğer taraftan da bunu önleyemediği bir durumda, ezmek için başvuracağı şiddet makinasını tepeden tırnağa yetkinleştirmeye çalışıyor. İnfazlar, katliamlar ve cinayetlerle yürüttüğü kanlı operasyonlarla düzenin sınıfı yıldırmayı amaçladığı biliniyor.

Buna karşın proletarya Aras Kargo direnişiyle önümüzdeki dönem içinde başvuracağı yolu burjuvaziye göstermiştir. Bu direniş biçimi halihazırda sınıf içinde "yaygın" bir mücadele biçimi değildir. Fakat bu onun sınıfı hareketinin ortaya çıkardığı bir mücadele biçimi olduğu gerçeğini değiştirmez. Aras Kargo işçilerinin direnişinin en ayırdedici özelliği, direnişin silahlı (molotof, tank, top, tüfek gibi olmasa da, yine de bir silahtır) bir biçimde verilmesidir. "Cılız" da olsa, "sembolik" de olsa Aras Kargo işçileri şahsında sınıfın silaha sarılması eylemidir. Görüntüyü değil de derinden gelmekte olanı irdelediğimizde, Aras Kargo işçilerinin molotofa sarılması, sınıfın öfkesini dolaysız bir biçimde dışa vurmasının yanısıra, sınıf mücadelesinin sert biçimlere bürüneceğinin de bir ifadesi olmuştur. Sınıfın silahlanması ve silahlı ayaklanmaya hazırlanması, mevcut olgular ve gelişmelerle birlikte ele alındığında, devrimci çalışmanın temel bir sorunudur.

Kapitalist dünyanın yapısal krizle birlikte içine düştüğü kaos ve istikrarsızlık, devrimci kaynaşmaları ve devrimci bunalımları hızla olgunlaştırmakta oluşu, sermayenin Türkiye cephesini daha da güçsüzleştirmektedir.

ABD emperyalizminin Somali ve Haiti işgali deneyimi, emperyalist dünyanın kitlelerin silahlanmasından ne denli rahatsız olduğunu göstermiştir. ABD emperyalistlerinin Somali ve Haiti'ye girer girmez yaptıkları ilk iş, kitlelerin elindeki silahları "dolar karşılığında" satın alınması olmuştur.

Lenin'in on yıllar öncesinde dile getirdiği bir gerçek (burjuvazinin proletaryaya karşı silahlanması) günümüzde tüm canlılığı ve yakıcılığını koruyor. Her devrimin temel sorunu iktidarsa, iktidarın alınması sorunu da proletaryanın silahlanması problemi olacaktır. Silahlı ayaklanma bu problem temelinde çözüm bulacaktır.

Tüm bu belirtilen tarihsel ve toplumsal olgular ve şartlar, proletaryanın dikkatlerini silahlı ayaklanma üzerinde yoğunlaştırmayı, bu doğrultuda etkin bir propaganda-ajitasyon yürütmeyi emrediyor. Örgütsüz ve silahsız bir proletarya hiçbir şey, örgütlü ve silahsız proletarya ise herşey demektir.

O halde kurtuluş için silahlanalım!

Yalçın ŞADAN

EKİM Gençliği

8. Sayısı (Aralık) ÇIKTI

* Yeni Olanaklar ve Acil Görevler
* Namlular Gerçek Düşmana Dönmeli
* Türkiye'de Basın Ne İş Yapar?
* Öğretim Görevlilerinin Eylemleri Üzerine
* Yağma ve Talanın Özü Artı-değer Sömürüsüdür
* Çürümüşlük ve Kokuşmuşlukla Mücadele Edelim!
* 7 Kasım Eylemi Üzerine Değerlendirme
* Gençliğin Devrimci Potansiyelini Açığa Çıkarmalı ve Devrime Yöneltmeliyiz
* Liseli Öğrenci Birlikleri Üzerine
* Belçika'da Militan Gençlik Gösteriler
* Düzenin Politikalarını Boşa Çıkaralım
* Tekstil'de Yoğun ve Hayvani Sömürü
* Friedrich Engels: Sosyalizmin ve Proletaryanın Büyük Savaşçısı

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm'e Önsöz

Demokratizmi savunmanın sınırları

(IV. BÖLÜM)

H. FIRAT

M.Yılmazer'in yazısının "Sonuç Olarak" arabaşlığı taşıyan bir son bölümü daha var. Biz şimdiye kadarki tartışmamızla onu bu bölüme kadar neredeyse satır satır izlemiş olduk. Böyle olunca, bu sonuç bölümünü elbetteki atlayarak geçemeyiz. "Sonuç olarak" ifadesi doğal olarak *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'e yöneltilmiş eleştirinin finalini vurgulamak içindir. Gelgelelim bu final gerçekte bir ciddiyetsizlik örneğinden başka birşey değildir. İnsan bu kısa bölüme göz gezdirdiğinde, yazarın kaba bir demagojik çarpıtma yoluna mı gittiği, yoksa "demek ki ancak bu kadar olabiliyor" dedirtirecek türden bir kavrayış yetersizliği mi sergilediği konusunda tereddütler geçiriyor. Kişi çarpıtmaya eğilim duysa bile, bunun çok açık olgular karşısında bu kadar kaba olamayacağını düşündüğünüz ölçüde, aklınıza ikinci ihtimal geliyor ki, bunu da az çok aklı başında görünen bir insana yakıştırmak kolay olmuyor. Yine de işin bu yanı bizi ilgilendirmiyor. Bizi ilgilendiren, çarpıklığın kendisini düzeltmektir. Bu, bir tartışmadan çok, sorunların nasıl çarpıtıldığını ya da şaşırtıcı ölçüde çarpık anlaşıldığını sergilemekten ibaret olacak çok büyük ölçüde.

"Konuyu, özellikle 12 Eylül'le birlikte düşüncelerde karşı konulamaz bir baskı yaratan şu soruyla sonuçlandıralım" (s.51) Söze böyle başlıyor yazar. Sözünü ettiği soru *Devrimci Harekette Reformist Eğilim*'in ilk makalesinde (*Herkes Kendi Bayrağı Altına!*) dile getirilen bir sorunun, sorulaştırılarak ifade edilmesinden oluşuyor. Pasajı bize ait orijinal biçimiyle veriyoruz:

"Küçük-burjuva demokrasisinin, Türkiye gibi bir ülkede yirmi yıl gibi uzun bir süre boyunca, **proletaryayı geri görevlere mahkum eden teori ve tahlillerle** devimci hareket üzerinde tartışmasız bir hakimiyeti nasıl kurabildiği sorusu doğal olarak akla geliyor." (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s.10, vurgular orijinalinde)

Bunu dönüp M.Yılmazer'in bu aktarmayı önceleyen giriş sözleriyle kıyaslayınız. Görülecektir ki çarpıtma daha buradan başlıyor. Yazar öylesine bir havada konuşuyor ki, ortada **genel özellik** taşıyan ve devrimci saflardaki bir kısım zayıf beyinleri ezen bir sorun olduğu akla geliyor. Oysa böyle bir sorunun, "12 Eylül'le birlikte düşüncelerde karşı konulmaz bir baskı yarata"bilmesi için, herşeyden önce sorulabilmesi lazım. Durum böyle midir? Türkiye devrimci hareketine, yirmi yıllık bir dönem boyunca, küçük-burjuva demokrasisinin "proletaryayı geri görevlere mahkum eden teori ve tahlillerle" egemen olduğu olgusu genel, hiç değilse yaygın kabul gören bir düşünce midir? Yazarın bir parça inandırıcı olabilmesi için, aktardığı sorunun, EKİM'in ötesinde genel olarak sorulduğunu ya da ortaya konulduğunu göstermesi gerekirdi.

Herkes Kendi Bayrağı Altına! makalesi, tanımladığı soruna ilişkin olarak, hemen devamındaki pasajda açıklamalarda bulunuyor. Yazar bu açıklamaları, örneğin bizim kendisinin açıklamalarıyla ilgili olarak hep yaptığımız gibi, tam aktaracağına, onu parça parça ediyor, tek tek cümleler halinde ve kendi çarpık yorumu eşliğinde aktarıyor.

Yazarın bizden tek tek cümleler halinde aktardığı bölümün (aktarıldığı kadarıyla) tamamı şöyle: "Marksizmin vurguladığı ve tarihsel tecrübenin hep doğruladığı şudur: Geri teoriler genellikle geri toplumsal koşullarda etkili olur. Fakat bu gerçek Türkiye için ancak bir ölçüde geçerli olabilir. 1970'ler Türkiye'si hiç de küçük-burjuva teori ve tahlillerin devrimci toplumsal muhalefet üzerinde bunca uzun bir süre tartışmasız bir üstünlük kurabilmelerini açıklayacak kadar geri bir ülke değildir. Türkiye'nin nispi geriliği, bunun bir ifadesi olarak, tamamlanmamış bazı burjuva devrim görevlerinin varlığı, küçük-burjuvazinin yaygınlığı, bunda önemli nesnel etkenler olmuşlardır kuşkusuz."

Paragraf burada bitmiyor elbet, ama aktaran burada bitiriyor ve kendisi şöyle devam ediyor: "Ancak sorunun böyle cevaplandırılmasından tatmin olmayan Yazar, çözümü belirsiz bir geleceğe bırakır."

Buna gösterdiği kanıt ise, yukarıdaki pasajın atlanan bölümünün ardından gelen bir bitiş cümlesi: "Bu sorunun cevabı önümüzdeki dönemde yapılacak bilimsel inceleme ve tartışmalarla daha net ve daha kapsamlı verilebilecektir."

Sözde kanıtın ardından ise şu dehşetli yorum geliyor: "Geçmişin köklü bir eleştirisine girişilirken böyle bir sorunun cevapsız bırakılması önemli bir zaaftır." (s.52)

Temel çizgileriyle açıklığa kavuşturulmuş bir soruna, yeni inceleme ve tartışmalarla "daha net ve daha kapsamlı" yanıt aranması ihtiyacına yapılan bir vurgu ile, sorunun "çözümü(n) belirsiz bir geleceğe" bırakılması ya da "böyle bir sorunun cevapsız" bırakıldığı iddiası arasında nasıl bir benzerlik olabilir? M.Yılmazer en kaba yollara tevessül eden basit bir demagog mudur, yoksa kıt kavrayış içerisinde çalakalem yazmaya kalkışan bir sorumsuz mu? Bize bilim "metod"u üzerine bilgiçlik taslayan bir insan, nasıl olur da genel tanımı yapılmış, genel özellikleri değerlendirilmiş ve mantığı ortaya konulmuş bir sürecin seyri ve sonuçları konusunda, **daha kapsamlı bir inceleme ihtiyacını**, "çözümsüz"lük ya da "cevapsız bırakma" olarak algılayabilir?

Düşününüz ki, yazarın *Herkes Kendi Bayrağı Altına!* makalesinden eksik aktardığı pasaj, yukarıya aktarılan yerden aynen şöyle devam ediyor: "... Ancak bu teori ve tahlillerin Marksizm ve proletarya adına, marksist teoriye ve proletarya davasına içtenlikle bağlanan çok sayıda devrimci üzerinde bunca uzun süre etkili olmasında bir dizi başka etken rol oynamış olmalı. Bunların bir kısmı daha önce kamuoyuna sunulan ve *Ekim*'in bu sayısında birinci bölümü yayınlanan *Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış* yazısında genel çizgileriyle ortaya konmuştur. Onları burada tekrarlamaya gerek yok. Şimdilik onlara eklenecek önemli bir şey de yok."

İnanılması güç bir hokkabazlığa konu edilen, "Bu sorunun cevabı önümüzdeki dönemde yapılacak bilimsel inceleme ve tartışmalarla daha net ve daha kapsamlı verilebilecektir" cümlesi, hemen bu sözleri izliyor. Çözümü belirsiz bir geleceğe erteleme ya da sorunu yanıtsız bırakma bunun neresinde?

Fakat dahası var. Bilindiği gibi M.Yılmazer *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'i değerlendiriyordu. Bu kitap 1989 tarihlidir. Oysa yukarıda tanımlanan sorunu aktardığı makale 1987 tarihlidir ve *Ekim*'in ilk sayısında yayınlanmıştır. Yazar bu konuda okura herhangi bir açıklama yapmak gereği duymuyor. Bu tür bir açıklama elbette her zaman gerekmeyebilir. Fakat burada, özellikle de kendisinin yarattığı tartışma ve yönelttiği sözde eleştiri gözönüne alındığında, böyle bir hatırlatmada bulunmamak dürüst olmayan tartışma tarzının bir başka örneği olarak çıkıyor karşımıza.

Geleneksel hareketten bir kopuşun başlangıcında ve bunun ideolojik taşıyıcısı olacak bir yayın organının henüz **ilk** sayısında (*Ekim* 1987), ulaşılan yeni ideolojik platformun "önümüzdeki dönemde" yeni inceleme ve tartışmalarla geliştirileceğini söylemek, tümüyle olağan bir göreve işaret etmek anlamına gelir. Bu basit gerçeği gözden kaçırmak ya da okurdan gizlemek; 1989 yılında kaleme alınmış bir kitap (*Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*) tartışılırken bu tarihe kadar alınmış mesafeyi bilmezlikten gelmek, bizzat bu kitabın kendisinin "daha net ve daha kapsamlı" sonuçlar bakımından taşıdığı önemi görmezlikten gelmek; bütün bunları es geçmek, sonra da dönüp tahrif edilmiş bir düşünceye ilişkin olarak bir de "belirsiz gelecek" lafları etmek, kaba bir tahrifat değilse nedir? Bu tahrifatın hangi gülünç sonuçlara yolaçtığını ise az sonra göreceğiz.

Sorunu kaba bir biçimde çarpıtarak ya da inanılması güç bir çarpık kavrayışla ele alarak yolunu düzleyen yazar, buradan güvenle ve gönül rahatlığı ile devam ediyor. Devam tahrifatlar zincirine eklenen yeni bir halkadan oluşuyor: "(H.Fırat) soruna yaklaşırken 'geri tahlilleri' kendi ortamı içinde değerlendirmek yerine, bugünün koşullarından geçmişi yargılayarak problemin çözülmesini aslında imkansızlaştırıyor. Şimdi 'geri' bulunan teorik tahlillerin özellikle 1968'lerde kızışan mücadele koşullarında şekillendiği unutulmasın. Yazar, o günlere 1990'lar Türkiye'sinden bakmaktadır." (s.52)

Acaba? Oysa biz "o günlere" değil **o günden bugüne** geçen "bunca uzun bir süre"ya bakıyoruz. Bu "geri teori ve tahliller" neden 1968 yılında kabul edildi diye tartışmıyoruz; fakat nasıl oldu da, "yirmi yıl gibi uzun bir süre boyunca ... tartışmasız bir hakimiyet kurabildi", "bunca uzun bir süre tartışmasız bir üstünlük" sağlayabildi diye tartışıyoruz. Bunların ikisi öylesine farklı şeylerdir ki, bunları birbirine karıştırmak, bir sürecin başlangıç noktası ile sürecin kendisini birbirinden ayıramamak gibi bir yeteneksizliğin, ya da bilerek aynileştirmek gibi bir kaba çarpıtmanın göstergesi olabilir ancak.

Devam ediliyor: "Kapitalizmin varlığı açısından '968'ler Türkiye'si ile 990'lar Türkiye'si arasında fark yoktur." M.Yılmazer'e göre, bizim kusurumuzu

kapitalizmi yalnızca varlığı içinde ele almak imiş; oysa o durmuyor, fakat sürekli gelişiyormuş. Eğer sorunu böyle görmeyi başarabilseymişiz "'68'ler ve '90'ların önemli farklılıkları olduğunu görebilir, böylece kendimizi budalaca sorulardan kurtarabilirmişiz.

"Sınıf mücadelesinin **canlı** gelişimiyle ilgiliysek, kapitalizmin egemen üretim biçimi olmasından öteye, onun gelişiminin bu mücadeleye nasıl yansıdığıyla da ilgilenmek zorundayız." (s.53)

Bunları bize kim söylüyor? Geleneksel hareketin "Nasıl bir kapitalizm?" sorununa ve sorusuna kıskançlıkla bağlı kalan, bunu sınıf mücadelesinin ve devriminin sorunlarını ele alışa **temel bir dayanak** yapan bir sayın yazar! Bir kez daha şapka çıkarmaktan başka ne yapabiliriz ki!

Bize "belirsiz bir geleceğe" bırakılmış "çözümsüz" ve "cevapsız" bir sorunu ortaya atma budalalığı yükledikten sonra, ve dahası, bizi sorunu yöntemsel açıdan yanlış ele alarak "problemin çözümlenmesini aslında imkansızlaştır"dığımız için bir güzel de haşladıktan sonra, yazar soruna getirdiği aydınlatıcı "çözüm"ü bize şöyle sunuyor:

"Cumhuriyet döneminin ilk otuz yıllık durgunluğundan sonra 1950'lerde başlayan sosyal fırtına küçük bujuva dalgalarını sınıflar mücadelesi alanına taşımıştır. Gerilikleri ve ütopyalarıyla sürece damgasını vuran küçükburjuva devrimciliği, yaşanan mücadele deneylerinden sonra 1979'lara gelindiğinde, aslında 12 Eylül'den **hemen önce**, teori ve taktikleriyle iflas etmiştir. 12 Eylül bunun yalnızca pekiştirilmesi olmuştur."

"Kapitalizmin ikinci sıçrayışı proletarya hareketini öne çıkarıyor. Daha doğru söylersek 1977'lerde başlıyor bu süreç, artık belirginleşiyor. Aynı zamanda küçükburjuva devrimciliğinin "eski şanlı" günlerine dönme şansının olmadığı, o dönemin kapandığı da olaylarca hergün daha iyi kanıtlanıyor." (s.53)

M.Yılmazer'in yüksek perdeden bu nutku, gerçekte tam bir kara mizah örneğidir. Zira bizim sözde "çözümsüz" kaldığımız ve "belirsiz bir geleceği" bıraktığımız soruna getirilen bu açıklık, saturı satırına, EKİM'in daha ilk ortaya çıktığı andan itibaren ve döne döne söylediklerinin güçsüz bir tekrarından başka birşey değildir. Tüm öteki kaynakları bir yana bırakıyoruz. M.Yılmazer'in yazısının konusunu oluşturan *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm* kitabının "Giriş" bölümünden, uzunluğuna aldırmadan ve okurun bunu burada hoşgöreceğine inanarak, okuyoruz:

"Teorik-siyasal görüşlerin oluşumunda tarihsel-toplumsal ortam kadar siyasal pratiğin de dolaysız bir rol oynadığı, aynı şekilde, bu görüşlerin zaman içinde uğradığı değişimde de toplumsal-siyasal evrimin dolaysız bir etkide bulunduğu, devrimci hareketimizin somutunda kolaylıkla görülebilir. Bugün temel sorunlar üzerine yaygın olarak süren suskunluk ve belirsizlik de aslında bunun göstergesi, kanıtıdır. İki yükseliş döneminde küçük-burjuva katmanların gösterdiği siyasal aktivitenin beslediği, canlı ve cazip kıldığı temel görüşler, küçük-burjuva demokratik hareketteki gerilemeyle birlikte gözden düşmüş, savunulamaz hale gelmiştir. Geçmişte etkin ve iddialı olmuş grupların bugün siyasal bakımdan önemsizleşmelerinin, ideolojik iddialarını yitirmelerinin, belirsizlik, suskunluk ya da kargaşaya girmelerinin maddi-toplumsal temeli budur. Küçük-burjuva demokratik hareket ortamında yeşeren ve küçük-burjuva dalgaya binerek yükseklere çıkanlar, bu dalganın geri çekilip parçalanması ve dağılmasıyla birlikte, bu aynı akibeti yaşamışlar, güç ve etkinlik kaynaklarını yitirmekle kalmamışlar, teorik-siyasal görüşlerine olan eski coşkulu inançlarını da kaybetmişlerdir. Bu gelişmeyi yapılageldiği gibi son karşı-devrim dönemiyle açıklamak yetersiz ve kolaycı bir görüştür. Bugün varılan yerin yirmi yılı aşkın bir geçmişi, evrimi, mantığı vardır. 12 Eylül dönemi küçük-burjuva siyasal bozulmayı ve dağılmayı yalnızca hızlandırmıştır. Büyük toplumsal sorunlara, iç gerilimlere, sert sınıf çatışmalarına sahne kapitalist bir ülkede, mücadelenin yükünü sürekli çözülen bir toplumsal tabaka olarak küçük-burjuvazi omuzlayamazdı, omuzlayamadı. İki yükseliş ve onu izleyen iki gericilik döneminin ağır yükü küçük-burjuva katmanları yordu, şevk ve heyecanını kırdı, siyasal yaşamın gerisine itti. Küçük-burjuvazinin toplumsal bir sınıf olarak devrimci siyasal yaşamımıza hakim olduğu dönem artık geride kalmıştır. Politik aktiviteleriyle geçmişte işçi hareketini gölgelemiş küçük-burjuva katmanlar, yeni bir hareketliliği ancak işçi hareketinin etkisiyle ve onun gölgesinde yaşayabilirler."

"Gelinen aşamada geçmişi değerlendirmek, herşeyden önce temel teorik-siyasal görüşleri, 1960'lardan bugüne olan evrimi ve değişimi içinde değerlendirmek demektir. Bu aslında bir dünya görüşü ve bir program tartışmasıdır. Tartışma burada odaklaşmalıdır. Zira geçmiş hareketin küçük-burjuva bir siyasal ve örgütsel pratiğe oturduğu, açık ya da örtülü, az-çok kabul görüyor artık. Yaşanan

pratiğin çıplak sonuçları bu gerçek karşısında direnmeyi güçleştiriyor. Kabul etmemekte direnenlerin bu direnci sürdüremeyecekleri, sürdürseler bile ciddiye alınmayacakları da açıktır. Bugün artık önemli olan, küçük-burjuva siyasal pratiklerden beslenen ve gerisingeri onları besleyen teorilerin gerçek içeriğini ve sınıf kimliğini sergilemektir. Küçük-burjuva pratikler ile küçük-burjuva teoriler arasındaki kopmaz bağı ve bütünlüğü göstermektir. Halkçı teori ve programların, son tahlilde, iki devrimci yükseliş dönemiyle öne çıkan kentin ve kırın küçük-burjuva katmanlarının görüş ve özlemlerinin ifadesi olduğu kadar, bu katmanların gösterdiği politik aktivitenin, modern Türkiye'nin sınıf ilişkilerini ve bu ilişkilerin beslediği temel sınıf çatışmasını (emek-sermaye çatışması) pratikte gölgelemesinin de teorik ifadesi ve ürünü olduğunu kanıtlamaktır, günün görevi." (s.12-13)

Şimdi sormaktan kendimizi alamıyoruz. Yazarın bizi aydınlatan sözde açıklaması, *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'in "Giriş"inde okuduklarını, kitabın çıkışında kaynağını unutarak, bize gerisin geri tekrarlamak gibi bir bahtsızlığın ürünü olmasın sakın? EKİM'in geleneksel devrimci küçük-burjuva harekete ilişkin olarak en başından itibaren ortaya koyduğu bir tahlilin alınıp, 1991 tarihinde ve üstelik bu tahlilin yinelendiği bir kitabın eleştirisi vesilesiyle EKİM'e sunulması -bu inanılır gibi değil! Bir eleştirinin finali ancak bu kadar ciddiyetten yoksun ve gülünç olabilirdi.

Geriye takılmak ve arkadan gelmek, M.Yılmazer'in temel bir zaafı olarak görünüyor. '60'lı yıllarda burjuva sosyalizminin sola egemen iki fraksiyonu arasında yaşanmış bir tartışma var. M. Yılmazer '80'lerin ikinci yarısındaki iç ayrışma ve çatışmaları hala 20 yıl öncesinin bu tartışmasının anılarıyla, o zamanın kalıplarıyla ele alıyor.

"Son tartışmalar yenilginin etkisiyle çeşitli yönlerden geriye dönüşlerin anlatımı oluyor"muş! (s.54) Biz de diyoruz ki, sakın M.Yılmazer'in gerilerde donup kalmış düşüncelerinin bir anlatımı olmasın! Yazar yazısı boyunca defalarca bu "yenilgi" edebiyatı üzerinden konuşuyor Öncesi bir yana, bu bölümde bu ikinci oluyor. Bu bize, EKİM'in çıkışını "yenilgi yılları" edebiyatıyla karşılayan, fakat içerde ya da dışarda, kendi yenilgi dönemi pratikleri hiç de yüz ağartıcı olmayan bazı 12 Eylül "kazazadeleri"ni hatırlatıyor. Temenni edelim ki 12 Eylül'ü "dışarda" geçirdiği bilinen M.Yılmazer'in "yenilgi yılları" sicili onlarınki gibi olmasın!

Bu konuda bizi çok merak ediyorsa, bunu 1987 tarihli şu satırlardan izleyebilir: "12 Eylül sonrasının karşı-devrim koşulları hareketin küçük-burjuva siyasal sınıf yapısını ayrıştırıp farklılaştırdı. Başlangıçta bir bakıma kendiliğinden yaşanan ve kendini teslimiyet ve mücadele eğilimleri olarak ifade eden bu ayrışma, yenilginin ve yıkımın sonuçlarına oportünist ve devrimci yaklaşımlarda ilk bilinçli ifadelerini kazandı. Gelinen yerde teorik, siyasal ve sınıfsal sonuçlarına varma, her yönüyle bilinçli ifadeler kazanma sancıları yaşanmakta. Bu ayrışma ve çatışma, proleter sosyalizmi ile, popülizmin liberal ve radikal küçük-burjuva tonları arasındadır." (*Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış*, s.57)

"Yenilgi" bize kapitalizmin "varlığı"nı göstermişmiş! Hayır bayım, yanılıyorsunuz! Yenilgi bize kapitalizmin varlığını değil, fakat küçük-burjuva devrimciliğinin sınırlı ufkunu, ideolojik ve sınıfsal zayıflıklarını gösterdi ve bizim daha ileri bir devrimciliğe geçişimizi kolaylaştırdı. Hepsi bu!

Yazarın bizim geçmiş narodnik önyargılarımıza kibirli bakışı bu sorun üzerine birşeyler daha söylememizii bir hak ve zorunluluk haline getiriyor. Eski TDKP popülist, ama devrimci bir örgüttü. İdeolojik içerik yönünden değil, fakat politik tutum bakımından, devrim konusunda son derece netti. Onun '70'lerdeki devrimciliği olsa olsa, devrimci hareketin o dönemdeki bölünmesinde kendisiyle aynı özgün konumu paylaşan öteki "anti-revizyonist" gruplarla kıyaslanabilirdi. Bu kesim devrimcilik planında küçük-burjuva sosyalizminin en tutarlı kanadıydı. Bu kesimin kendi içinden EKİM gibi bir hareketi çıkarması ve bugün, herşeye rağmen ayakta kalmayı başaran örgütlerin, tam da bu gelenekten gelenlerden oluşması, hiçbir biçimde rastlantı değildir.* (M.Yılmazer bugünkü TDKP'ye

---

*"Devrimci hareketimizin TDKP, THKP/C-ML, TKP-ML Hareketi ve TİKB'den oluşan kesimi, '80 öncesinde bazı bakımlardan daha ileri noktadaydı. Modern revizyonizmle araya belli bir sınır çizmiş, burjuva reformist etkiye karşı daha bilinçli ve duyarlı davranmış ve özellikle Mao eleştirisinden sonra marksist kavramlara daha çok yaklaşmıştı. Bu özellikleriyle hareketin bu kesimi kendi içinden marksist bir hareketin çıkmasına **daha uygun potansiyel koşullara** sihipti. Nitekim EKİM'in ortaya çıkışı da bunun göstergesi sayılmalıdır". (*Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış*, s.83)

aşırı bir küçümsemeyle bakıp geçmişin bazı tartışılmaz gerçeklerini kolayca gözden kaçırabiliyor. İçinden EKİM gibi bir hareketi çıkarmış olan bir TDKP'nin, bugünkü geriye düşüşünün tam da bu ileriye çıkışla diyalektik bağını kavrayamıyor.)

Toplumun gerçeklerinden popülist kavrayış çarpıklarıyla bağlantılı bir kopukluk, eski TDKP'nin temel kusuruydu. Fakat bu kusurlu kavrayış temelinde savunduğu devrim görüşü ve devrimcilik anlayışı, yine de, paralel dönemdeki M.Yılmazerler'le kıyaslanmaz ölçüde daha ileriydi. Eski TDKP kapitalizmin gelişme düzeyini yeterli açıklıkta göremedi ve sonuçlarını gereğince değerlendiremedi. Peki ya M.Yılmazerler? Onlar ilk ortaya çıktıklarında devlet ve devrim gibi canalıcı sorunlarda devrimci tutum konusunda yeterli açıklığa sahipler miydi acaba? Devrimci narodnik geleneği küçümseyenlerin, kendi darbeci reformist geleneklerini bu kadar kolay unutmuş görünmelerine yalnızca gülümsenebilir.

Toplumsal gelişme düzeyini az-çok gerçeğe yakın değerlendirmek, kendi başına kimseyi, marksist-leninist olmak bir yana, devrimci bile yapmaz. Oysa kişi ya da akımlar, toplumsal gelişme düzeyini eksik ya da çarpık değerlendirseler bile devrimci olabiliyorlar. Klasik örneklerini, Rusya'nın devrimci narodnikleri ile "legal marksistleri"ni, herkes biliyor. Narodizm toplumsal gerçekliğin gerisindeydi, ondan kopuktu. Fakat buna rağmen, tarihsel ve politik bakımdan, "Legal Marksist" akımla kıyaslandığında, liberalizme karşı devrimciliği temsil ediyordu.

Türkiye'de yaşanan çağdaş örneklerinde durum hiç de farklı değildir. '60'larda TİP toplumsal gerçeği değerlendirmede MDD'ye göre daha olumlu bir konumdaydı. Oysa politik bakımdan durum tam tersiydi. '70'li yıllara damgasını vuran devrimci küçük-burjuva sosyalizmi, TİP'ten değil fakat MDD'den doğdu. '70'li yıllarda, TİP, TSİP, TKP gibi revizyonist-reformist akımlar, devrimci akımlara göre, toplumsal-iktisadi gerçeğin değerlendirilmesinde daha ileri bir konumda idiler. Düşünsel planda, işçi sınıfına daha çok vurgu yapıyorlardı ve pratik çalışmada, ona daha yakın duruyorlardı. Oysa politik bakımdan durum tam tersiydi.* M. Yılmazerler buna itiraz edebilirler mi?

Biz eski TDKP'liler, eski TDKP'ye en sert ve uzlaşmaz eleştiriler yönelterek koptuk. Zira bizimki küçük-burjuva devrimcilik anlayışından proletaryanın devrimcilik anlayışına geçişin getirdiği sert bir hesaplaşmaydı. Ya siz sayın yazar? Geçmişiniz darbecilik ve reformizmle malülken, kapitalizmin nesnel gelişme düzeyini az-buçuk doğru değerlendirmişsiniz, ne fark eder? Bunu sizinle birlikte ya da size paralel olarak, bir çok solcu burjuva liberali ya da akademisyen de yapmıştır, kuşku duymayınız.

Bize buyuruyorsunuz ki; Hikmet Kıvılcımlı için, "sınıf öncülüğünü ısrarla vurgulanması, ekonomik ve sosyal yapımızın kılı kırk yaran irdelemesinin kaçınılmaz bir sonucuydu", hiçbir biçimde "rastlantı değil"di. (s.36) Muhakkak!

Fakat burjuva devlet kurumlarına ilişkin liberal ham hayalleri, Türk ordusuna ilişkin utanç verici hayranlığı, darbeciliği, 27 Mayıs'ı bir "devrim" olarak selamlaması, Türk ordusunda "halk ordusu olma arzusu" ve pratiği görmesi vb., vb., peki ya bütün bunlar neydi? Sizce bunlar mı "rastlantı"ydı? Siz kendi payınıza, bu burjuva liberal görüşler ve ham hayallerle, bizim TDKP'nin küçük-burjuva devrimci görüşleri ve popülist hayalleriyle hesaplaştığımız kapsamda ve şiddette hesaplaşabildiniz mi?

İki yenilginin sarsıntısıyla nihayet "kapitalizmin varlığı"nı kavradığımızı buyuruyorsunuz! Düşünmeden konuşuyor, desteksiz savuruyorsunuz. Kişiye bunu, karşı-devrimin yolaçtığı yenilgiler değil, fakat toplumsal gelişmenin belirgin sonuçları kavratabilir olsa olsa. Oysa devlet ve ordu konusundaki burjuva liberal ham hayallerin yıkılışı, ancak ve ancak, umut bağlanan bu kurumların karşı-devrimci şiddetini yaşamakla olanaklı oldu birileri için. Aynaya bakınız!

Bizimki devrimci narodnik bir ütopyaydı, oy-

---

*"Burjuva sosyalizmi, solun reformist kanadı, sosyalizm kavramını ve işçi sınıfı olgusunu daha çok, ama kesinlikle devrimci özünü boşaltarak, reformist bir içerikle savunuyordu. Sözkonusu olan Marksizmin liberal yorumu idi. Küçük-burjuva sosyalizmi, solun devrimci kanadı, sosyalizm kavramına ve işçi sınıfı gerçeğine daha uzaktı, ama öteki alt sınıfların özlemlerini devrimci bir temelde dile getiriyordu. Bu anlamda ve bu devrimci konumuyla, politik mücadelede nesnel olarak işçi sınıfına ve sosyalizme çok daha yakındı. Bu özellikler aşağı yukarı bu biçimiyle, uluslararası planda bu akımlara düşünsel ve politik esin kaynağı olan evrensel akımlar için de geçerliydi"

(*Ekim*, sayı: 37, Ekim 1990)

sa sizin ütopyanız liberal-revizyonistti. Bizimki herşeye rağmen tarihsel olarak ilericiydi, ya sizinki?

Devrimci hareketin '80 yılların ikinci yarısındaki iç ayrışma ve yeniden saflaşma süreçlerine hep '60'lı yılların anılarıyla yaklaşan M. Yılmazerler'e yıllar öncesinden yapılmış kısa bir özet sunarak noktalıyoruz bu tartışmayı:

"'60'lı yıllar Türkiye sol hareketi için bir yeniden doğuş dönemidir. Sol yeniden doğmuş, tarihinde ilk defa olarak kitleselleşmiş ve bir daha çıkmamacasına tüm toplumun gündemine girmiştir. Bunu olanaklı kılan maddi zemin şüphe yok ki '60'lı yılların alt sınıflarından kaynaklanan sosyal hareketliliği oldu. Bu hareketlilikten beslenerek politik bir dinamizm kazanan Türkiye solu, öte yandan, Türkiye'nin ve dünyanın o günkü özgün tarihsel ortamında, beslendiği tüm ulusal ve evrensel düşünce kaynaklarınca daha başından sakatlandı. ... Sol bu döneminde iktidar ufkundan ve devrimci kimlikten yoksundu. Düzene karşı mücadelesi düzen kurumlarının çerçevesini aşmıyordu. Sosyalizmin Türkiye'nin tarihinde ilk kez olarak kitleselleştiği bu dönem, sosyalizmin sol tarafından burjuva bir içerik ile savunulduğu bir dönem idi aynı zamanda. '60'lı yıllar Türkiye solunda burjuva sosyalizminin egemenlik dönemi oldu.

"Solda devrimcileşme '70'lerin başına denk gelir ve tüm '70'li yıllara ve solun büyük bir kesimine damgasını vurur. Politik mücadelede düzen aşılmış, başlıca kurumlarıyla devlet karşıya alınmıştır. ... Nedir ki hakim ideoloji öyle sanılmakla birlikte Marksizm-Leninizm değil, onun popülist deformasyonunun değişik varyasyonlarıdır...

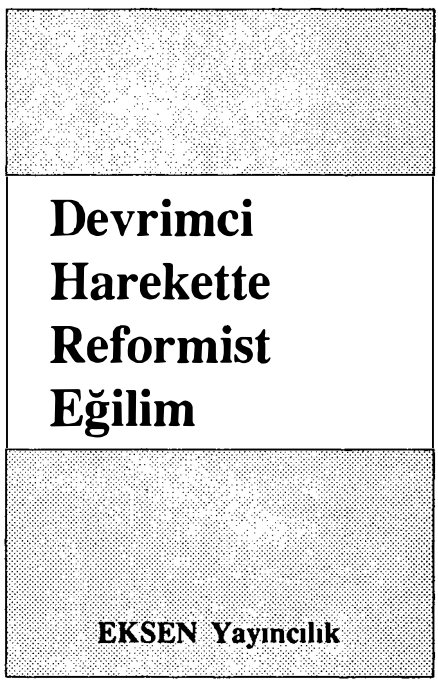
"Sol'un kendi tarihinde en geniş kitle desteğine ulaştığı ve politik mücadelede militan devrimci bir pratik sergilediği bu dönem, '70'li yıllar, devrimci-demokrasinin, aynı anlama gelmek üzere küçük-burjuva sosyalizminin, solun tarihine damgasını vurduğu bir evredir. Bu birincisini, burjuva sosyalizminin varlığını ve belli bir düzeyde etkinliğini ortadan kaldırmamış, ikisi birarada, solun devrimci ve reformist kanatlarını oluşturmuşlardır. İçiçe olan bu iki kanattan birinden ötekine karşılıklı geçişler yaşanmış, devrimci kesimin bazı öğeleri reformculaşırken, reformist kesimden, sonraki evrimi ve sonuçları bakımından önemli, bazı devrimci kopmalar yaşanmıştır '70'li yılların sonuna doğru. ...

"Solun yeniden doğuş dönemine sırasıyla damgasını vuran burjuva ve küçük-burjuva sosyalizminin asıl toplumsal dayanakları aydın kitle ile küçük-burjuva katmanlar idi. 12 Eylül ve sonrası, aydınların düzene yamandığı, küçük-burjuva katmanların ise politik yorgunluğa ve hareketsizliğe düştükleri bir dönem oldu. Reformist solun ve devrimci demokrasinin toplumsal dayanaklarında bir çözülme ve dağılma demekti bu. Karşı-devrim döneminin öteki yıkıcı etkileriyle de birleşince, solun her iki kanadı da bir bunalıma ve çözülme dönemine girdi.

"Uluslararası planda devrimci popülizmin ideolojik cazibesi ve politik etkinliği daha '80 öncesi yıllarda zayıflamaya ve kaybolmaya başlamıştı. '80'li yıllar ise uluslararası revizyonist akımın bunalımına, giderek aynı dönemin ikinci yarısında çözülüp bütünüyle sosyal-demokratlaşmasına sahne oldu. Uluslararaşı plandaki bu gelişmeler solun reformist ve devrimci kanatlarının yaşadığı bunalıma yeni boyutlar kazandıran dış faktörler oldular.

"'80'li yılların ikinci yarısı Türkiye sol hareketinin yakın tarihinde yeni bir dönemdir. Asıl önemi, sol hareketin '60 sonrası dönemine damgasını vuran iki geleneksel akım çözülüyorken, tersten bir gelişmeyle, farklı kanallardan süzülerek gelen ve bugün henüz birbirinden ayrı duran marksist-leninist oluşumlara sahne olmasındadır. Bu proleter sosyalizminin doğumudur ve hiç kuşku duyulmasın sol hareketin yeni dönemine bu akım damgasını vuracaktır."

(*Ekim*, sayı: 37, başyazı, Ekim 1990)

İtalya tarihinin en büyük işçi ve emekçi gösterilerine sahne oluyor

İtalya 1990-93 yılları arasında, ikinci paylaşım savaşı sonrasının en şiddetli ekonomik krizi ile yüzyüze kaldı. Sanayi üretimi %7'lik bir düşüş gösterdi. Devlet borçları kriz öncesinde GSMH'nın %60'ını oluştururken, bugün bu oran %110'lara fırlamış bulunuyor. Yaşanan krize devlet mekanizmasının her kademesinde yaşanan ve tüm siyasi parti temsilcilerini de içine alan skandalları ile artık gizlenemez bir noktaya ulaşan mafya ilişkilerinin eklenmesiyle, savaş sonrası klasik burjuva partileri rejimi çöktü.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler bu duruma hazırlıksız yakalandılar. Yıllar boyu güçlü olan geleneksel sol ve özellikle sendikalarla güçlü bağlara sahip sermaye kuklası İtalyan Komünist Partisi, emekçi kitlelerde sahte umutlar yaratmak, yığınların öfkesini boşaltmak ve düzen sınırları içinde tutmak görevini başarıyla yerine getirdiler. İşçi sınıfının önderliksizliğinden yararlanan sermaye cephesi pervasız bir saldırının hazırlıklarına girişti.

İlk olarak bizzat tekelci sermayenin temsilcisi olan sanayi ve medya kralı Berlusconi'yi "kurtarıcı" olarak öne sürdü. Berlusconi, işçi ve emekçilerin cephelerinden çıkar trilyonlarla İtalya tarihinde görülmemiş medya güdümlü bir seçim kampanyası yürüttü. Kitlelerdeki umutsuzluk ve hoşnutsuzluk bulutlarını, gerici-şoven bir kampanya, yalan vaatlar (1 milyon işyeri) ve özellikle "temiz eller operasyonu" aldatmacası rüzgarıyla dağıtarak, kitleleri sahte bir beklentiye soktu. Özellikle yoksulluk sınırına dayanan ve daha altında yaşayan emekçi kitleleri etkileyerek (ki İtalyan nüfusunun %25'i demektir bu) neo-faşistlerle birlikte yeni saldırı ve soygun planlarını uygulayacak bir çoğunluğu sağlamayı başardı.

Ne var ki çok geçmeden söylenen yalanların ve dönen dolapların ardındaki gerçekler tüm çıplaklığıyla suyüzüne çıktı. Özelleştirmeler, bürokratik aygıtın küçültülmesi ve yeni düzenlemeler sayesinde İtalya'nın uluslararası kapitalist üretimin değişen ekonomik ve siyasal ihtiyaçları ve talepleriyle uyumlulaştırılması öngörülüyordu. Bu, işçi sınıfı ve emekçi kitlelere ardarda girişilecek ve giderek boyutlandırılacak saldırılar anlamına geliyor. Devlet işletmelerinin kısa bir süre içinde özelleştirilmesi ile yığınlar sokağa atılacak, yaratılan işsizler ordusu sayesinde işçi haklarının budanmasına zemin yaratılacak. Devlet bütçesindeki muazzam açıklar, emekçi yığınlardar gaspedilecek yeni dolaylı ve dolaysız vergiler ve kesintilerle kapatılacak.Bir yandan işçi ve emekçi yığınlara saldırılar sürerken, öte yandan spekülatör ve sanayicilere aflar ve yeni kolaylıklar sağalayan yasalar çıkarılıyor.

Fakat sermaye cephesinin yaptığı tüm hesaplar boşa çıkmış bulunuyor. Büyü çok kısa bir zamanda dağıldı. İtalya tarihinin en büyük kitle gösterilerine sahne oluyor.12 Kasım'da Roma'da düzenlenen hükümet karşıtı mitinge 1,5 milyonu aşkın bir kitle katıldı. Yer yer militan görünümüler kazanan kitle gösterilerinin doruk noktası olan bu mitingte, İtalyan işçi sınıfı ve emekçileri öfkelerini haykırdılar. İşçiler tarafından atılan politik sloganlar, yüzbinler tarafından söylenen işçi ve partizan marşları ile mitinge politik bir hava egemen oldu. Bu mitingi önceleyen yerel kitle gösterilerine üç milyonu aşkın bir kitle katıldı. Ekim ayında yapılan genel greve ise 15 milyon işçi ve emekçi katılmıştı.

Gösteri ve mitinglerde tekelci sermayenin dolaysız temsilcisi hükümetin yalanları bütün çıplaklığıyla ortaya serildi. Yükselen öfke seli karşısında büyük bir şaşkınlığa düşen hükümet kitle gösterilerinin daha ileri boyutlar kazanmaması ve düzen sınırları içinde kalması için olağanüstü bir çaba sarfediliyor. Fakat boşuna! Kitle gösterileri ve grevler yaygınlaşarak sürüyor. 19 Kasım'da onbinlerce emekli Berlusconi hükümetinin emeklilere ilişkin yasa değişikliğini protesto etti.

Bu arada 20 Kasım'da yapılan ara seçimlerde, Berlusconi, daha önce çoğunluğu elde ettiği seçim bölgelerinde %10'un altına düşerek tam bir hezimet yaşadı.

İtalya yeni grevlere ve kitle gösterilerine gebe. Aralık ayında daha büyük bir katılımla gerçekleştirilecek genel grev öncesinde bir çok grev, miting ve gösteri planlanıyor. İtalya'da ok yayından çıkmıştır. Okun hedefini bulması, İtalya işçi sınıfının tarihsel rolünü oynayıp oynayamamasına bağlı. Devrimci bir önderlikten yoksunluğuna rağmen tüm İtalya'yı sarsan bu güç, yarın örgütlü bir ifade kazandığında, burjuvaziyi alaşağı ederek onu hak ettiği yere, tarihin çöplüğüne atmayı başaracaktır.

Israrlı semt çalışmaları sonuçlarını veriyor

Politik çalışma asla boşa gitmez

Uzun süreden beri düzenli, planlı ve ısrarlı bir semt çalışması yürütmekteyiz. Faaliyet alanımız, bölge organımızın hedeflediği fabrikalarda çalışan işçilerin oturduğu, Kürt nüfusunun yoğun olduğu ve belli bir devrimci potansiyelin varolduğu gecekondu semtleridir.

Bu faaliyet fabrika çalışmasının bir uzantısı olup, onun gücünü ve etkisini işçi semtlerine ve evlerine çeşitli materyallerin (MYO, bildiri, afiş, kuş vb.) taşınarak pekiştirmenin bir aracıdır. Böylece işçi ve emekçilerin her alanda kuşatılarak mevcut burjuva bilincin ve propagandanın etkilerini sınırlandırıp, işçi ve emekçilerin bağımsızlaşmalarını hızlandırmak hedeflenmektedir.

Böyle bir faaliyetin sonuçlarını uzun vadede vereceğini kendi deneyimizle bizzat yaşayarak öğrendik.

Bu tür bir çalışmanın sonuçlarının alınabilmesi, içeriden belli ilişkilerin olması ile olanaklıdır. Bunun olmadığı koşullarda, bu olanağın yaratılması için belli diyalogların ve temasların özellikle yaratılması gerekmektedir. Çalışmaların ilk dönemlerindeki tecrübesizliğimiz nedeniyle diyaloğa girmekten kaçınıyorduk. Fakat ilerleyen süreçte semt sakinlerinin giderek ilgilerinin ve diyalog istemlerinin arttığını gözlemleyebiliyorduk. Biz de bu gelişmeleri gözeterek bu tür olanakları değerlendirmeye başladık. Artık bizleri kendilerinden biri olarak görüp ne dağıttığımızı henüz görmeden yanımıza kadar sokulup, "bize bir *Ekim* versene, bakalım *Ekim* neler yazmış" türünden diyaloglar gelişmeye başladı. Çalışmanın istikrarlı bir çizgi izlemesi bölgedeki işçi ve emekçilerin güvenini pekiştirmede önemli bir rol oynamış. EKİM'in çalışmasının devrimci hareketin gel git çalışma tarzına ve anlayışına sahip olmadığını görmelerini sağlamış.

Çalışmadaki diyalogların sürekli çoğalması anlamlı bir gelişmenin ifadesi. Bunun üzerine tespit ettiğimiz evler ve insanlarla ilişkiye geçmek üzere belli randevular tespit ederek görüşme kararı aldık.

Son çalışmalarımızdan birinde ise üç genç Ekim isteyerek bizimle çalışmaya katılma isteminde bulundu. Materyallerin bir bölümünü birlikte dağıttık. Ayrılırken söyledikleri son derece anlamlıydı: "Bizleri unutmayın!"

Bir sonraki çalışmada ise farklı üç gencin istekleri üzerine diyaloğa girdik. Gençler tekstil işçileri olduklarını, sürekli mesaiye kaldıklarını söyleyerek görüşme talebimizin hafta sonu gerçekleşebileceğini söylediler.

Bir başka semtte ise evlerinin önünde yemek yiyen bir Kürt ailesi ile karşılaştık. İyi akşamlar dileyerek selamladıktan sonra gazetemizi uzattık. Sıcak bir tebessümle karşılayıp ayağa kalktılar ve bizleri yemeğe davet ettiler. Zamanımızın olmadığını söyleyerek ayrıldık. Bazı ev hanımları ise şunları söylüyorlar: "Biliyoruz ki bizler için çalışıyorsunuz, bizler pek anlamıyoruz". Biz de kısa ve öz açıklamalarda bulunarak, okula giden gençler ile eşlerinin kendilerine okuyabileceklerini söylüyoruz. Genç bir bayan ise peşimizden gelerek gazetemizi isteyerek, bizleri tanımak istediğini söylüyor. Verdiği telefon numarasını alarak belirlediğimiz tarihte ilişkiye geçmek üzere ayrılıyoruz.

Tüm bu gelişmelerin de gösterdiği gibi, planlı, ısrarlı ve süreklileştirilmiş bir faaliyet mutlaka sonuçlarını verecektir. Yaratıcı taktikler ve yöntemler geliştirildiğinde hiç bir çaba ve emek boşa gitmeyecektir. Artık önümüzde yaratılan olanakları işleyip güce dönüştürmek ve yeni olanaklar yaratmak görevi durmaktadır.

Y.İnanç

Yaygın dağıtımın bazı sorunları

Semtlere yönelik yaygın dağıtımın bir bölgedeki toplam faaliyet içerisinde tuttuğu yer ve taşıdığı önem farklı bir değerlendirme konusu olmakla birlikte bu tür faaliyet yürütüldüğü sürece oluşan aksamaları tespit etmek, değerlendirmek ve çözüm üretmek bir görev olarak önümüzde duruyor.

Yaygın dağıtım çalışması sırasında ortaya çıkan bazı sorunları sıralayacak olursak;

- Faaliyete ayrılan güç ve şehrin toplam potansiyeliyle bağlantılı olarak dağıtımın sınırlı sayıda bölgeye yapılması. Bu durum, düşmanın düzenli dağıtım yapılan bölgeleri denetim altına alabilmesine olanak tanıyor. Ancak böylesi durumlara karşı dağıtım bölgesinin sık sık değiştirilmesi, çalışmanın etkisini büyük ölçüde azaltacaktır.

- Dağıtım çoğunlukla bölgelerde oturan unsurlarca yapılmıyor. Bu, dağıtım sonrası bölge değiştirme gibi bir risk yaratıyor. Ayrıca dağıtım saatleri, bu iş için daha az riskli olan geç saatlere kaydırılamıyor ve dağıtım nispeten erken yapılıyor. Yaz mevsiminde herkes sokakta olduğu için zorluklar yaşanıyor.

- Dağıtım gruplarının bir kısmının silahsız oluşu tehlikeyi önemli ölçüde arttırıyor. Özellikle sivil faşist gruplara karşı dağıtımcı yoldaşlar korumasız kalıyor.

- Dağıtım ekiplerinin nispeten sık değişen bileşenlerden oluşması bununla bağlantılı olarak dağıtım yapılan bölgelerin çok iyi bilinmeyişi, güvenliği zaafa uğratıyor.

- Yaygın dağıtım faaliyetinin tek yönlü bir faaliyet olarak şekillenişi ve çalışmanın sonuçlarını toplayacak mekanizmaların tam olarak yaratılamamış olması, faaliyete büyük ölçüde tanıtım işlevi yüklüyor. Çalışmanın, asıl ön görülen işlevi daralıyor ve ulaşılabilecek sonuçlar uzun vadelere yayılıyor.

Yaygın dağıtım faaliyetinin örgütsel güvenlik açısından en düşük riskle, etkili, sonuç alıcı bir çalışmaya dönüştürülmesi için tüm bunlara karşı işlevsel önlemler alınmalıdır.

Yaygın dağıtım materyali olarak daha çok yerel bildiri ve broşür tipi araçların kullanılması, MYO'nın mümkün olduğunca hedefli dağıtılması, dağıtılan bölgelerde verimi arttıracaktır. MYO'nun en önemli işlevlerinden birisi örgütleyici olmasıdır ve bu nedenle hedef denetlenebilir olduğu ölçüde dağıtım materyali olarak kullanılmalıdır. Örneğin MYO dağıtımı, işyeri ve fabrikalardan toplanan adreslere, seçilmiş fabrikaların servis otobüslerine ve işçi-sendika toplantılarına yönelik olmalıdır.

Dağıtımın sonuçlarını toplamak, bugün için en zayıf kaldığımız noktadır. Dağıtılan materyalleri ilgiyle karşılayan unsurları saptamak, çalışmanın genişlemesi, süreklilik ve nitelik kazanması için şarttır. Dağıtım yapılan emekçi semtlerinden sonuçlar çıkartmak bize işyerlerine sıçrama olanağı yaratacaktır ve bu önemlidir. Fakat dağıtım yapılacak işyeri ve sendikalardan sonuç çıkarabilmek, bu kanalla başka işyeri ve semtlere sıçramak, bizim için daha fazla önemlidir. Tercihimizi ve ısrarımızı bu yönde kullanmak ve başarmak durumundayız.

İlkeli, planlı ve disiplinli bir çalışma için görev başına!

Zafer Kuranel

MK Değerlendirmeleri

Nisan '94

EKİM Yayınları

Hareketimizin 8. mücadele yılını karşılarken coşku doluyuz

Hareketimiz, mücadele yaşamına başlamasıyla birlikte, bugüne kadar hiçbir koşul altında aksatmadan başta MYO olmak üzere değişik materyallerle süreklilik kazandırdığı illegal politik faaliyetle, kendini siyasal bir güç olarak varetmiştir. Bu sayededir ki, bugün artık EKİM'i bilen, duyan, tanıyan herkes, EKİM denilince illegalite, illegalite denilince EKİM'i hatırlıyor. Ya da "onlar sosyalizmi savunuyor" şeklinde düşünebiliyor.

İllegalitenin küçük-burjuva cephesinde son bulduğu (ya da biçimsel olmaktan öteye bir anlam ifade etmediği) koşullarda, EKİM'in illegalite ile özdeşleşmiş olması bizim için çok önemli bir avantajdır. Bu devrimciler ve devrimci kitle nezdinde mücadeledeki ısrarımızın, kararlılığımızın ve üstünlüğümüzün bir ifadesi sayılacaktır.

Bu üstünlüğümüzün, gerek tek tek devrimci grupların saflarındaki diri güçlerde, gerekse işçi sınıfı ve emekçi kesimdeki dinamik unsurlarda, heyecan ve saygınlık yarattığı bir gerçektir. Bugün bizim için sorun kendi cephemizde yaşadığımız bir takım eksiklerimizi (güçlerin dağıtım birimleri vs. şeklinde konumlandırılması, politik faaliyetimizin esas olarak üretim alanlarında yoğunlaştırılması, sınıfla fabrika içinde ilişki kurulması, isabetli alanlar seçilerek daha hedefli faaliyetin örgütlenmesi vb.) hızla gidermektir. Temel perspektifimiz gereği önemli sanayi birimlerine yönelik faaliyete süreklilik ve zenginlik kazandırmaktır.

Onu besleyen ve bütünleyen isabetli bir işçi semtleri çalışması yürütmektir. Sendikalarda, derneklerde, gecelerde, şenliklerde, kısacası yaşamın her alanında sınıfla yüzyüze gelmek, bu olanağı bize verecek her türlü platformdan en iyi biçimde yararlanmaktır. Ancak bu sayededir ki, yıllardır sürdürmekte olduğumuz genel politik faaliyetimizin yarattığı etkinin sonuçlarını devşirmeyi başarabileceğiz.

'94 Dönemeci'nin özüne uygun bir tarzda yaşadığımız süreci kazanmak da ancak bu sayede mümkün olabileciktir.

Güçlerimizin sınırlılığı, kitle ilişkilerinin zayıflığı, bir takım olanaksızlıklar, eksiklerimize ve zaaflarımıza mazeret kabul edilmeyecektir.

Şiarımız 1987'de olduğu gibi, "Hiçbir şeyimiz yoktu, ama çok şeyi varedebildik!" olacaktır.

Gücümüz inancımızdır, iddiamız kararlılığımızdır. Geleceğimizin teminatı ideolojik-politik çizgimizdir.

Rumeli Yakasından Ekimciler

Faaliyetlerimizin sürekliliğini güçlendireceğiz

Hareketimizin 8. mücadele yılını önceleyen bir süreçte başlayarak politik faaliyetimizin süreklilik kazandığı alanlara (semtlere) ve merkezi yerlere yaygın afiş ve pul yapıldı. Semtlere ve E-5 güzergahına "8. Mücadele Yılında İşçiler EKİM Saflarına!", "Yaşasın Sosyalizm-EKİM", "Kahrolsun Sömürgecilik, Kürdistan'a Özgürlük!", "Yeni Ekimler İçin EKİM Saflarına!", "Kahrolsun Sermaye İktidarı, Yaşasın Sosyalizm!" vb. sloganlar duvarlara yazıldı. Onbin kişinin toplandığı Tunceliler Derneği'nin düzenlediği geceye fazla bir hazırlığımız olmadığından ancak kuşlama yapabildik. E-5 karayolu üzerinde bir üst geçite "Kahrolsun Sermaye İktidarı, Yaşasın Sosyalizm! -EKİM" imzalı pankartımız asıldı.

Yoldaşlarımız büyük coşku ve heyecanla yürütüyorlar politik faaliyetlerimizi. MYO'nun özellikle dolaysız dağıtımını geliştireceğiz. Elimizdeki afiş, pul, kuş vb. materyallerin yanısıra, somut duruma pratik müdahalede bulunabileceğimiz yerel bildiri ve duvar yazılarıyla faaliyetlerimiz sürekliliğini güçlendireceğiz.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Körüklenen şovenizm ve görevler

Düzen değişik araçları devreye sokarak Türk şovenizmini körüklemeyi sürdürüyor. Çok basit ama bizce anlamlı olan sömürgeci devletin simgesi ayyıldızları kullanmak bunlardan biridir. Ufak etiketleri araçlara yapıştırarak, sanki başka bir ülkedelermiş gibi, Türk olduklarını olmayan gururlarıyla ifade etmeye çalışıyorlar.

Devletin son dönemde MHP'li faşistleri daha aktif olarak devreye soktuğu bir gerçektir. Yıllar önce yaşanan devrimci-faşist çatışması yeniden körüklenerek, sermaye devletine yönelen dikkatleri başka yöne çekmenin hesapları yapılmaktadır. Bu oyuna devrimciler düşmemelidirler.

MHP'li faşistler düzenin bir parçası ve piyonu durumundadırlar. Onlara karşı yürütülecek her mücadele biçimi sermaye düzenine karşı yürütülecek kavga yöntemleriyle birleştirilmelidir. Yani sömürgeci TC ordusu ve diğer militarist güçlerle birlikte tüm düzen kurumlarına karşı güçleri nasıl harekete geçirmek gerekiyorsa, bu faşist güçler de aynı kapsam içerisinde ele alınmalıdırlar. Aksi bir tutumda devrimciler büyük politik hatalar yaparak, kısır döngüler içinde dolanıp duracaklardır.

Diğer önemli noktalardan biri de MHP'li faşist milisleri geçmişteki gibi yalnız başına ele alma hatasına karşı uyanık olmaktır. Bu şekilde "demokrat, devrimci" olarak geçinen bazı güçlerin, Türk şovenizmine bağlılıkları gözardı edilmektedir. İdeolojik ve politik olarak iflas eden bazı anlayışlar ve yok olmanın bayrağını çeken, nereye gideceklerine bir türlü karar veremeyen "aslan sosyal demokratlar" açıktan sömürücü devletin yanında saf aldıklarını hiçbir biçimde gizlememektedirler. Bunun için MHP'li faşist milislerin saldırıları, devletin başvurduğu araçlardan yalnızca biridir.

Eğer komünistler sermaye devletinin dayandığı tüm güçleri iyi değerlendiremezlerse yönelen saldırılara karşı yaratacağı örgütlenme biçimlerinin de ayakları yere basmayacaktır.

Komünistler bu saldırılara karşı halkların kardeşliğini pekiştirecek şekilde Kürt halkının özgürlük mücadelesini her zaman destekleyecek ve yurtsever güçleri sosyalizm mücadelesinin dayanağına dönüştürme görevlerini unutmayacaklardır. Kürt halkının uğradığı katliamlara sessiz kalmak sermaye düzeninden yana olmak demektir. Bugün sermaye düzeni işçi ve emekçilerin mücadelesine saldırırken, Kürt kozunu kullanmaktadır. Aras Kargo işçilerinin direnişi bunun son örnekleri arasındadır. O halde tereddüte yer bırakmaksızın koşullar ne olursa olsun açık ve net olarak Kürt halkının özgürlük mücadelesini desteklediğimizi göstermek zorundayız.

Y. Ş/İstanbul

Kirli ellerin "temiz operasyonu" olamaz!

Sermaye düzeni yolsuzluk, rüşvet, mayfacılık ve zulümle özdeştir. Lenin'in "tekelci kapitalizm çürüyen kapitalizmdir" tespiti de bu gerçekliğin ifadesidir. Bugün öyle bir hızlı çürüme ve kokuşmuşluk yaşanıyor ki, ortalığa yayılan kokular Türkiye'nin dört bir yanını sarıyor. Burjuva devlet kademelerinin en alt bürokratından Cumhurbaşkanına kadar adı rüşvet, yolsuzluk, mafya ve dolandırıcılığa karışmayan yoktur. 1980 sonrasında, özellikle 24 Ocak Kararları ile daha yakın döneme kadar burjuvazinin kabesi durumunda olan T.Özal'ın boğazına kadar pisliğe battığı bugün medya ve mafya itrafıyla su yüzüne çıkıyor. Üzerinde yükseldiği temel ve yaşam kaynağı soygun, sömürü, talan, yayılmacılık, zulüm olan bir düzenden başka ne beklenebilirki?

Bugün adı yolsuzluklara, rüşvete karışmayan "züğürtlüğü" ile övünen bir Ecevit vardır. O da temiz olmasından dolayı değil, sermayenin bugünkü ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olduğu için biraz daha sivriltilecektir. Artık bu pislik düzeninde politikacılar politikaları ve propagandaları ile

değil, yolsuzluk ve rüşvet olaylarına adının ne kadar karışıp karışmadığı ile diğerine alternatif olabiliyor. Daha bir kaç ay öncesine kadar Erbakan ve Refah Partisi, sahte bir laiklik-şeriat çatışması kışkırtılarak yıpratılmak isteniyordu. Oysa bugün Erbakan'ın muazzam servetini hangi yoldan edindiği tartışılıyor.

Çürümüşlüğün ve kokuşmuşluğun yuvası olan kapitalizmi, ne adi(l) düzen ne de "dürüst" politikacıları kutarabilir. Çürümüşlük kangrenleşmiştir. Burjuva partiler ve oluşturdukları/oluşturacakları hükümetleri de, bu pislikten türeyen, hergün topluma zehir saçan mikroplardan başka bir şey olamazlar.

Engin Civan olayından sonra, her zamanki kurt politikacılığıyla Demirel "temiz eller operasyonu" emrini vererek, "şeffaf bir toplumda hiç bir şey gizli kalamaz kimse yangının pençesinden kurtulamaz" şeklinde bir pişkinlikle ortaya çıktı. Devleti sınıflar üstü baba rolünde, her tarafa koku saçan pisliklerini de "birkaç gözü doymaz" ferdi olay olarak göstermeye çalışıyor. Oysa kendisi başta olmak üzere, adı yolsuzluklara karışmayan var mı? Parlamentosunu ve devlet aygıtını oluşturan bürokratlar arasında en büyük tehditin "üstüme gelmeyin, konuşursam yer yerinden oynar, kimse paçasını kurtaramaz" olduğu bir düzende, temiz eller operasyonunu kimler yapacak? Yargı dedikleri aygıt ise zaten boğazına kadar pisliğe batmış durumda. Tam bir politik denetim altında olmanın yanısıra mafya ile içiçe çalışıyor. "Temiz eller operasyon" demagoglarına sormak gerekir: Sadece İSKİ, İLKSAN, Mercümek, Engin Civan, vb olaylar mı yolsuzluktur? Peki katrilyonlarca serveti sizler hangi fabrikada, inşaatta, tarlada ter dökerek kazandınız?

Onun için biz diyoruz ki, tarih yalnızca, hergün açlık ve sefalete mahkum edilen işçi sınıfı ve emekçi halkın temiz ellerinin sömürücü kirli boğazlar sıkarak canını aldığı gün, gerçek bir temiz eller operasyonuna tanık olacaktır.

Seyit Erdem/İstanbul

İşçi Sınıfı, Birleşik ve Militan Mücadeleye!

... Ülkenin her yanında saldırıya uğrayan işçiler direnişe geçiyorlar. Bize daha yakın örneklere bakın. ASKİ'den atılan işçiler, ARAS Kargo işçileri, BELBETON işçileri kendi güçlerine güvenerek direnişe geçtiler. İşçi sınıfına moral, patronlara ve hükümete korku verdiler. ARAS Kargo işçilerini ancak dipçikle "şimdilik" yenebildiler, BELBETON grevi sürüyor. ASKİ'de ise işçiler sendikaya güvenmenin bedelinin bitiş olduğunu gördüler. Bütün direnişlerde eksik olan temel şey sınıf dayanışmasıydı. Saydığımız direnişlerin hepsinde işçiler yalnız kaldı.. Çünkü bütün işyerlerine uzanan, hepsini içine alan bir örgütlülük yoktu. Bu henüz yaratılmamıştı. Böyle bir örgütlülük olmayınca da, meydan sendikacılara, SHP'ye ve diğer sahtekarlara kaldı.

Kardeşler!

Fabrikamızda örgütlü gücümüzü yaratalım. Her ünitede güvenilir ve mücadeleci arkadaşlarımızdan birim komiteleri oluşturalım. Patron ajanlarının dışında tüm arkadaşlarımızın fikrini alalım. Bu görüşlere değer verelim. Ortak bir irade yaratarak sorunlarımızı tartışalım. Fabrika dışında toplantılar düzenleyelim. Birim komitelerinden göndereceğimiz temsilcilerle bir "işyeri komitesi" oluşturalım. Bu komitenin önüne görev olarak şunları koyabiliriz:

1) Fabrikadaki hak ihlallerine karşı eylem geliştirme

2) Ankara'daki diğer işyerlerindeki işyeri komiteleriyle ilişki kurma ve ortak örgütlenme çabasına girme

İşçi Arkadaşlar!

İşten atılmalar vb. hak ihlallerine karşı vereceğimiz mücadeleyi mutlaka derinleştirmek ve semaye düzeninin kendisine yöneltmek zorundayız. Sömürüyü ortadan kaldırmak için sömüren sınıfı yani burjuvaziyi ortadan kaldırmalıyız. Bunun için siyasi iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesi gerekir. Ve asıl bunun için işçi sınıfının örgütlü gücü gereklidir. İhtilalci sınıf partisi gereklidir. Mücadelemizin yönünü Türkiyeli komünistlerin bu doğrultudaki onurlu mücadelesine çevirelim....

Ankara'da TÜRK TRAKTÖR işçilerine dağıtılan "EKİM'ci İşçiler" imzalı bildiriden...

Okurlardan / Yoldaşlardan...

İki Ütopya

LENİN

Çağdaş Rusya'da, iki çeşit siyasal ütopya en uzun ömürlü olmuştur ve bunlar çekiciliklerinden dolayı yığınlar üzerinde belirli bir etkinliğe sahiptir. Bunlar, liberal ütopya ve narodnik ütopyadır.

Liberal ütopya, Rusya'da, siyasal özgürlük anlamında ve Rusya'nın emekçi halk yığınının durumunda, barış ve uyum içinde, kimsenin duygularını incitmeksizin, Purişkeviç'leri ortadan kaldırmaksızın, sonuna kadar yürütülen bir sınıf mücadelesi olmaksızın elle tutulur iyileştirmeler yapılabileceğini ileri sürer. Bu, özgür Rusya ile Purişkeviç'ler arasında *barış* ütopyasıdır.

Narodnik ütopyası, toprağın yeni ve adil bir paylaşımının, sermayinin iktidarını ve egemenliğini ve ücretli köleliği ortadan *kaldırabileceğini*, ya da toprağın "adil", "eşit" bir paylaşımının sermayenin egemenliği altında *korunabileceğini* hayal eden narodnik entellektüellerin ve Trudovik köylülerin rüyasıdır.

Bu ütopyaları doğuran nedir? Bugünkü Rusya'da neden oldukça güçlü bir şekilde yaşamaya devam ediyorlar?

Bu ütopyalar, eski düzene, serfliğe, haklardan yoksunluğa karşı, tek bir sözcükle "Purişkeviç'lere karşı" mücadele veren, ve bu mücadelede bağımsız bir yer tutmayan sınıfların çıkarları tarafından beslenmektedir. Ütopya ya da hayalcilik, bu *zaafın*, bu bağımsızlığın ürünüdür. Hayalcilik *zayıfların* payına düşen şeydir.

Genel olarak liberal burjuvazi ve özel olarak liberal burjuva aydınları, özgürlük ve meşruiyet için mücadele ederler; çünkü bunlar olmaksızın burjuvazinin egemenliği tam, bütün ve güvenilir değildir. Ama burjuvazi gericilikten *çok*, yığınların hareketinden korkmaktadır. Liberallerin siyaset alanındaki çarpıcı, şaşırtıcı *zayıflığı*, mutlak iktidarsızlığı bu yüzdendir. Yığınların desteğini kazanabilmek için demokrasiye oynamak zorunda olan, ama aynı zamanda derinliğine anti-demokratik, yığınların hareketine, yığınların inisiyatifine, geçen yüzyılda Avrupa'da yer alan yığın hareketlerinden birini anlatırken Marx'ın söylediği gibi "yeri göğü sarsmalarına" derinliğine düşman olan liberallerin bütün siyasetine egemen olan bitip tükenmez dalavereler, iki yüzlülük, yalan ve korkakça kaçamaklar bu yüzdendir.

Liberalizmin ütopyası, Rusya'nın siyasal özgürlüğe kavuşması sorunu bakımından güçsüz bir ütopya, Purişkeviç'lerle "barış içinde" ayrıcalıkları paylaşmak ve bu soylu isteklerinin Rus demokrasisinin "barışçı" zaferi teorisi diye yutturmak isteyen çıkarcı parababalarının ütopyasıdır. Liberal ütopya, Purişkeviç'leri tam olarak yenmeksizin altetmenin nasıl olacağı, onlara zarar vermeksizin onların nasıl kırılabileceği konusunda hayal kurmak demektir. Açıktır ki, *bu* ütopya, sadece bir ütopya olduğu için değil, yığınların demokratik bilincini *yozlaştırdığı* için de zararlıdır. Eğer yığınlar bu ütopyaya inanacak olurlarsa, asla özgürlük kazanamayacaklardır. Bu takdirde onlar özgürlüğe layık değillerdir; Purişkeviç'ler tarafından horlanmayı hak ederler.

Narodniklerin ve trudoviklerin ütopyası, kapitalist ile ücretli işçi arasında yer alan küçük mülk sahibinin, sınıf mücadelesi olmaksızın ücretli köleliğe son vermekle ilgili hayalıdır. Siyasal özgürlük sorunun bugün olduğu gibi, iktisadi özgürlük sorununun yakın, ivedi ve hayati bir durum gösterdiği gün, narodniklerin ütopyası, liberallerin ütopyasından daha az zararlı *olmayacaktır*.

Ama, Rusya, hala proleter değil, burjuva dönüşümü dönemindedir. tam olarak olgunlaşmış olan, proletaryanın iktisadi kurtuluşu sorunu değil, siyasal özgürlük sorunu, yani tam burjuva özgürlüğü sorunudur.

Ve bu ikinci sorunda narodnik ütopyası özel bir tarihsel rol oynar. Bir yandan toprağın yeni bir paylaşımının vereceği (ve vermek zorunda oduğu) iktisadi sonuçlar bakımında bir ütopya iken, öte yandan da köylü yığınlarının, yani burjuva-feodal çağdaş Rusya'da nüfusun *çoğunluğunu* oluşturan yığınların büyük, yığınsal *demokratik* hareketinin bir parçası ve *simgesidir*. (Tamamen burjuva bir Avrupa'da olduğu gibi, tamamen burjuva bir Rusya'da da, köylüler, nüfusun çoğunluğunu oluşturmayacaktır.)

Liberal ütopya, yığınların demokratik bilincini yozlaştırır. Yığınların *sosyalist* bilincini yozlaştıran narodnik ütopya, onların demokratik hareketinin bir parçası, bir simgesi ve hatta kısmen bir ifadesidir. (...)

Engels'in ünlü sözünü anımsayalım:

"Biçim yönünden iktisadi olarak yanlış olan, dünya tarihi bakış açısından doğru olabilir."

(Devamı s.9'da)